STEPHAN KINSELLA

Το πρόβλημα της διανοητικής ιδιοκτησίας

The Problem with Intellectual Property

Μετάφραση: Πραξεολόγος

© Springer Nature B.V. 2026

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

https://c4sif.org/2026/09/the-problem-with-intellectual-property-springer-2026/

Περιεχόμενα

Εισαγωγή Μεταφραστή 4

Περίληψη 5

I. Εισαγωγή 6

II. Το πλαίσιο της ιδιωτικής ιδιοκτησίας 8

A. Ο δρων άνθρωπος 8

B. Κατοχή, δράση και δικαιώματα ιδιοκτησίας 8

C. Κανόνες απονομής δικαιωμάτων ιδιοκτησίας 9

III. Αδυναμίες των επιχειρημάτων υπέρ της ΔΙ 11

A. Ελευθεριστικός δημιουργισμός 12

B. Ωφελιμισμός 14

C. Επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ βάσει της σύμβασης και της απάτης 19

D. ΔΙ, νομοθεσία και κράτος 22

IV. Οραματιζόμενοι έναν κόσμο χωρίς ΔΙ 23

V. Συμπέρασμα 27

Σημειώσεις 28

Βιβλιογραφία 38

Στοιχεία έκδοσης

Πρωτότυπο: “The Problem with Intellectual Property”, στο C. Luetge και M. Thejls Ziegler (επιμ.), *Handbook of the Philosophical Foundations of Business Ethics*, Springer Nature B.V., 2026 · doi:10.1007/978-94-007-6176-6_99-1. © Springer Nature B.V. 2026.

Η μετάφραση ακολουθεί τη διορθωμένη έκδοση του συγγραφέα (Σεπτέμβριος 2026), που περιλαμβάνει τις διορθώσεις που έλειπαν από τη δημοσιευμένη μορφή. Σημείωση του συγγραφέα σε αυτήν: «Στο κεφάλαιο, όπως δημοσιεύθηκε, παραλείφθηκαν ορισμένες αλλαγές που είχα ζητήσει. Το παρόν τροποποιημένο αρχείο περιλαμβάνει τις αλλαγές αυτές. Ο κατάλογος των διορθώσεων παρατίθεται στη διεύθυνση https://c4sif.org/2026/09/the-problem-with-intellectual-property-springer-2026/. Με το παρόν παραχωρώ για το κεφάλαιο αυτό άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού 4.0 Διεθνές (CC BY 4.0).»

Άδεια του πρωτοτύπου: Creative Commons Αναφορά Δημιουργού 4.0 Διεθνές (CC BY 4.0), με παραχώρηση του συγγραφέα.

Ο συγγραφέας: Center for the Study of Innovative Freedom (C4SIF), Houston, TX, ΗΠΑ.

Μετάφραση: Πραξεολόγος. Οι αριθμοί σημειώσεων και οι παραπομπές ακολουθούν το πρωτότυπο. Το αγγλικό πρωτότυπο υπάρχει και στον ιστότοπο: The Problem with Intellectual Property.

Σ.τ.Μ. Η αρίθμηση των ενοτήτων (I–V, A–D, 1–5) και οι αριθμοί των σημειώσεων ακολουθούν τη διορθωμένη έκδοση του συγγραφέα· σε αυτήν αντιστοιχούν και οι εσωτερικές παραπομπές του κειμένου (π.χ. «Μέρος III.A.2»).

Εισαγωγή Μεταφραστή

Η υπεράσπιση της ιδιωτικής ιδιοκτησίας συνεπάγεται άραγε και την υπεράσπιση της διανοητικής ιδιοκτησίας; Ή μήπως, πίσω από την κοινή ονομασία, βρίσκονται δύο θεσμοί που στηρίζονται σε ασύμβατες αρχές; Αυτό το ερώτημα θέτει ο Stephan Kinsella, μεταφέροντας τη συζήτηση από τη συνήθη αντιπαράθεση για την προστασία των δημιουργών στο θεμελιωδέστερο ζήτημα: τι μπορεί δικαίως να αποτελεί αντικείμενο κυριότητας και γιατί.

Η αφετηρία του είναι η ανθρώπινη δράση σε έναν κόσμο σπάνιων πόρων. Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας επιτρέπουν στους ανθρώπους να χρησιμοποιούν αυτούς τους πόρους χωρίς σύγκρουση. Οι ιδέες, όμως, μπορούν να καθοδηγούν ταυτόχρονα τη δράση πολλών ανθρώπων, χωρίς η χρήση τους από τον έναν να στερεί τη χρήση τους από τον άλλον. Κατά τον Kinsella, η νομική αποκλειστικότητα επί μιας ιδέας δεν προστατεύει απλώς κάτι που ανήκει στον δημιουργό· περιορίζει όσα επιτρέπεται να κάνουν οι άλλοι με τη δική τους υλική ιδιοκτησία.

Από αυτή τη διάκριση αναπτύσσεται μια κριτική που διατρέχει τη φιλοσοφία του δικαίου, την οικονομική επιστήμη και τη θεωρία των συμβάσεων. Ο συγγραφέας εξετάζει τόσο τα επιχειρήματα περί δικαιώματος στους καρπούς της δημιουργίας όσο και τις ωφελιμιστικές επικλήσεις της καινοτομίας και της κοινωνικής ευημερίας. Δεν εξαιρεί από την κριτική ούτε στοχαστές της παράδοσης στην οποία ο ίδιος ανήκει.

Η παρούσα μετάφραση επιδιώκει να διατηρήσει την εννοιολογική ακρίβεια και την αιχμή αυτής της επιχειρηματολογίας, ιδίως τις διακρίσεις μεταξύ κατοχής και κυριότητας, αξίας και τιμής, δημιουργίας πλούτου και απόκτησης δικαιωμάτων. Το κείμενο δεν ζητά απλώς από τον αναγνώστη να αποφασίσει αν η διανοητική ιδιοκτησία είναι χρήσιμη. Τον καλεί πρώτα να αναρωτηθεί αν είναι πράγματι ιδιοκτησία με την έννοια που δικαιολογεί τον αποκλεισμό των άλλων — ή κρατικό προνόμιο που επιβάλλεται εις βάρος της ιδιοκτησίας.

Πραξεολόγος

Περίληψη

Σκοπός των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας είναι να απονέμουν δικαιώματα κυριότητας, ώστε να επιτρέπουν την ειρηνική, συνεργατική και παραγωγική χρήση των σπάνιων πόρων. Στην περίπτωση του ίδιου του σώματος ενός προσώπου, η πρωταρχική αρχή κυριότητας είναι η αυτοκυριότητα επί του σώματός του και η σωματική του ακεραιότητα —η μη επίθεση. Για τους εξωτερικούς, μη σωματικούς πόρους που προηγουμένως δεν ανήκαν σε κανέναν, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας απονέμονται και προσδιορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της *αρχικής ιδιοποίησης* —κατάληψης· *homesteading*—, της *συμβατικής μεταβίβασης τίτλου κυριότητας* και της *αποκατάστασης*. Τα λεγόμενα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΙ), όπως τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι μονοπωλιακά προνόμια που παραχωρούνται από το κράτος, αποδυναμώνουν και υπονομεύουν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας επί σπάνιων πόρων και αντιβαίνουν στις αρχές της αρχικής ιδιοποίησης, της συμβατικής μεταβίβασης τίτλου κυριότητας και της αποκατάστασης. Το παρόν κεφάλαιο διερευνά τη φύση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και υποστηρίζει ότι η ΔΙ είναι ασυμβίβαστη με τα γνήσια δικαιώματα ιδιωτικής ιδιοκτησίας, την ελευθερία και τη δικαιοσύνη, και ότι στρεβλώνει και παρεμποδίζει την καλλιτεχνική δημιουργία και την καινοτομία. Το κεφάλαιο επικρίνει επίσης τα ωφελιμιστικά επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ ως εσφαλμένα από την άποψη της ηθικής, της μεθοδολογίας και των τεκμηρίων.

Σημείωση του συγγραφέα: Τα περισσότερα δικά μου έργα που παρατίθενται εδώ είναι διαθέσιμα διαδικτυακά στους ιστοτόπους StephanKinsella.com και C4SIF.org. Για άλλα έργα μου σχετικά με τη ΔΙ, βλ. Kinsella (2008a, 4 Φεβρουαρίου 2015, 2023a, Μέρος IV, 2023b). Για κριτικές της ΔΙ από άλλους συγγραφείς, βλ. Kinsella, επιμ. (2023w), και τη σελίδα πόρων του C4SIF, στο C4SIF (2025).

I

Εισαγωγή

Αναγνωρίζεται ευρέως ότι η θεσμική προστασία των δικαιωμάτων ιδιωτικής ιδιοκτησίας υπήρξε αναγκαία —αν και πιθανότατα όχι επαρκής—[1] συνθήκη για τη θεαματική ευημερία που γνώρισε η Δύση από την έλευση της Βιομηχανικής Επανάστασης. Αυτά τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, ή κυριότητας, περιλαμβάνουν δικαιώματα επί υλικών, σπάνιων πόρων, αλλά και τα λεγόμενα δικαιώματα «διανοητικής ιδιοκτησίας» (ΔΙ). Στα δικαιώματα ΔΙ περιλαμβάνονται τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας —οι σημαντικότερες μορφές ΔΙ, οι οποίες εμφανίστηκαν στη σύγχρονη μορφή τους περίπου την ίδια εποχή με τη Βιομηχανική Επανάσταση—,[2] καθώς και τα δικαιώματα επί εμπορικών σημάτων, εμπορικών απορρήτων και άλλα δικαιώματα που σχετίζονται με δημιουργήματα ή προϊόντα της διάνοιας.[3]

Η ιδέα ότι τα δικαιώματα ΔΙ[4] αποτελούν θεμιτό είδος δικαιώματος ιδιοκτησίας και αναγκαίο μέρος μιας οικονομίας της ελεύθερης αγοράς θεωρείται κατά κανόνα δεδομένη από την εμφάνιση των σύγχρονων δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας, πριν από λίγο περισσότερο από δύο αιώνες. Παρ' όλα αυτά, οι υπερασπιστές της ΔΙ εξακολουθούν να φαίνονται κάπως αμήχανοι απέναντί της. Διατυπώνουν βεβιασμένα επιχειρήματα ότι η ΔΙ είναι ακριβώς ίδια, ή τουλάχιστον δομικά παρόμοια, με τα δικαιώματα ιδιοκτησίας επί υλικών πόρων.[5] Ωστόσο, εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τα άλλα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Για παράδειγμα, τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας έχουν περιορισμένη διάρκεια —περίπου 17 χρόνια τα πρώτα και συνήθως πάνω από 100 χρόνια τα δεύτερα—, σε αντίθεση με τη δυνητικά αέναη κυριότητα των παραδοσιακών μορφών ιδιοκτησίας.[6]

Παρά την επικράτησή του, το δίκαιο της ΔΙ έχει επίσης από παλιά τους επικριτές του, μεταξύ των οποίων οικονομολόγοι της ελεύθερης αγοράς και αναρχικοί του δέκατου ένατου αιώνα.[7] Με την άνοδο του Διαδικτύου, της ψηφιακής τεχνολογίας και της τεχνητής νοημοσύνης,[8] οι υποστηρικτές της ΔΙ ισχυρίζονται ότι είναι σημαντικότερη από ποτέ, ενώ οι επικριτές υποστηρίζουν ότι στη σύγχρονη εποχή είναι ακόμη πιο παράλογη και οι καταχρήσεις της ακόμη πιο ακραίες και συχνές. Υπάρχει διαρκής δυσαρέσκεια για την κατάσταση του δικαίου της ΔΙ, για τις ασάφειες και τα αυθαίρετα κριτήριά του, για τα παράλογα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και για όσους εκφοβίζουν επικαλούμενοι δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, απειλώντας τον λόγο και την ελευθερία της έκφρασης. Ενώ οι κλάδοι που εξαρτώνται από τη ΔΙ ασκούν διαρκώς πιέσεις για τη διεύρυνση του πεδίου και την ενίσχυση των δικαιωμάτων ΔΙ,[9] άλλοι ζητούν επίσης διαρκώς τη μεταρρύθμισή της, τον περιορισμό της «κακής χρήσης» ή της «κατάχρησης» των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας και την επιδιόρθωση ενός «δυσλειτουργικού» συστήματος. Οι αριστεροί αναρχικοί και οι αριστεροί ελευθεριστές γενικά αντιτίθενται στη ΔΙ ως μορφή κρατικά παραχωρούμενου μονοπωλίου, ενώ άλλοι αποδίδουν στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τις εξωφρενικές τιμές των φαρμάκων.[10] Πολλοί έχουν καταλήξει να αντιτίθενται πλήρως στη ΔΙ, μεταξύ των οποίων ελευθεριστές επηρεασμένοι από την Αυστριακή Σχολή και αριστεροί αναρχικοί.[11]

Στο παρόν κεφάλαιο υποστηρίζω ότι τα επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ δεν ευσταθούν, ότι όλες οι μορφές ΔΙ πρέπει να καταργηθούν πλήρως και όχι απλώς να μεταρρυθμιστούν, και ότι τα δικαιώματα ΔΙ είναι άδικα και ασυμβίβαστα με τα θεμιτά δικαιώματα ιδιοκτησίας.[12]

Καταρχάς, είναι αναγκαίο να περιγραφεί πώς θα ήταν μια δίκαιη τάξη δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Στη συνέχεια θα εξετάσω εξονυχιστικά ορισμένα συνήθη επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ. Καταλήγω ότι τα δικαιώματα ΔΙ δεν συνάδουν με την τάξη ιδιωτικής ιδιοκτησίας που θα χαρακτήριζε κάθε δίκαιη κοινωνία. Ακολουθεί μια σύντομη συζήτηση των πρακτικών ή των νόμων που θα μπορούσαν να επικρατούν ελλείψει ΔΙ.

II

Το πλαίσιο της ιδιωτικής ιδιοκτησίας[13]

Α. Ο δρων άνθρωπος

Οι δρώντες άνθρωποι διαπιστώνουν ότι κατοικούν σε σώματα και ζουν σε έναν κόσμο αβεβαιότητας και σπανιότητας. Κάθε πρόσωπο έχει διαρκώς την ανάγκη να *δρα*, προκειμένου να επιβιώσει και να επιτύχει τους επιθυμητούς σκοπούς του. Κάθε δράση είναι προσανατολισμένη στο μέλλον: ο δρων είναι δυσαρεστημένος με την παρούσα κατάστασή του και με το μέλλον που πιστεύει ότι θα επέλθει αν δεν παρέμβει. Ο Mises ονομάζει αυτή τη δυσαρέσκεια, αυτό το κίνητρο για δράση, «αισθητή δυσφορία». Έτσι, ο άνθρωπος δρα για να μεταβάλει το μέλλον ή, ακριβέστερα, για να επιτύχει ένα διαφορετικό μέλλον από εκείνο που επέρχεται.[14] Η επιτυχής δράση αποφέρει ψυχικό κέρδος και, σε πολλές περιπτώσεις, χρηματικό κέρδος.

Κάθε δράση περιλαμβάνει τον άμεσο έλεγχο του σώματος του δρώντος και την κατοχή και χρήση άλλων πόρων, ώστε να επιτευχθεί ένας περισσότερο επιθυμητός σκοπός από εκείνον που θα προέκυπτε χωρίς την παρέμβασή του. Αυτοί οι πόροι, που ενίοτε ονομάζονται σπάνια μέσα δράσης, είναι αντικείμενα που δεν αποτελούν μέρος του σώματος του δρώντος· είναι εξωτερικοί πόροι, οι οποίοι προηγουμένως δεν ανήκαν σε κανέναν και δεν χρησιμοποιούνταν, και είναι *αιτιωδώς αποτελεσματικοί* στη μεταβολή της πορείας των γεγονότων, ώστε να επιτευχθεί ο επιθυμητός σκοπός του δρώντος.

Β. Κατοχή, δράση και δικαιώματα ιδιοκτησίας

Αυτή την ανάγκη δράσης και χρήσης σπάνιων πόρων ως μέσων δράσης αντιμετωπίζει κάθε δρων, ακόμη και ο Crusoe μόνος στο νησί του. Σε ένα κοινωνικό περιβάλλον υπάρχουν στον κόσμο και άλλοι άνθρωποι, οι οποίοι επίσης δρουν και χρησιμοποιούν πόρους για να επιτύχουν τους δικούς τους σκοπούς. Η ζωή στην κοινωνία προσφέρει πολλά οφέλη —κοινωνική αλληλεπίδραση και συναναστροφή, εμπόριο, καταμερισμό και εξειδίκευση της εργασίας και ούτω καθεξής. Υπάρχει όμως και η δυνατότητα σύγκρουσης ως προς τη χρήση σπάνιων πόρων —τόσο των αποκτημένων πόρων όσο και του ίδιου του σώματος του δρώντος.

Για να μπορεί ένας δρων να χρησιμοποιεί επιτυχώς σπάνιους πόρους, πρέπει να είναι απαλλαγμένος από συγκρούσεις ή παρεμβάσεις άλλων. Δεν μπορώ να χρησιμοποιήσω ένα χωράφι για καλλιέργεια αν άλλοι με εκδιώκουν ή παίρνουν την παραγωγή μου· δεν μπορώ να χρησιμοποιήσω ένα δίχτυ για να πιάσω ψάρια ή ένα δέρμα ζώου ως ένδυμα αν άλλοι μου το αφαιρούν. Δεν είμαι ελεύθερος να επιλέγω τις δικές μου δράσεις ή τους δικούς μου σκοπούς αν άλλοι με σκοτώνουν ή με εξαναγκάζουν και με μεταχειρίζονται ως δούλο. Η επιτυχής ανθρώπινη δράση απαιτεί ελευθερία —απουσία απειλών ή επίθεσης κατά του σώματός μας και απουσία χρήσης των αποκτημένων πόρων μας χωρίς τη συναίνεσή μας, όπως στην κλοπή και στην παράνομη προσβολή.

Ένας τρόπος να μειωθεί ο κίνδυνος τέτοιων συγκρούσεων και να διασφαλιστεί η *κατοχή* πόρων είναι η χρήση τεχνολογικών ή άλλων πρακτικών μέσων, όπως κλειδαριές, άμυνα, απειλές, συμμαχίες ή άλλες στρατηγικές[15] —ζητήματα που δεν θα απασχολούσαν τον Crusoe, αλλά απασχολούν όσους ζουν στην κοινωνία. Στην κοινωνία αναδύονται επίσης τα δικαιώματα ιδιοκτησίας ως κοινωνικός και νομικός θεσμός, για να μειώσουν περαιτέρω τον κίνδυνο σύγκρουσης ή παρέμβασης στη χρήση του ίδιου του σώματος και των αποκτημένων πόρων του δρώντος. Έτσι, οι σπάνιοι πόροι που χρησιμοποιούνται ως μέσα δράσης δεν βρίσκονται μόνο στην *κατοχή* του δρώντος, αλλά και στην *κυριότητά* του: έχει δικαίωμα ιδιοκτησίας επί του πόρου ή είναι κύριός του. Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας αναδύονται, επομένως, ως πρακτικός θεσμός που παρέχει *κανονιστική στήριξη* στη δυνατότητα του δρώντος να κατέχει και να χρησιμοποιεί πόρους χωρίς σύγκρουση.[16]

Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι τα δικαιώματα είναι αναγκαστικά δικαιώματα ιδιοκτησίας, ακριβώς επειδή η δράση στον κόσμο απαιτεί τον φυσικό χειρισμό υλικών, αιτιωδώς αποτελεσματικών μέσων από το σώμα του δρώντος, και ότι η σύγκρουση με έναν άλλον δρώντα είναι, επομένως, πάντοτε και η ίδια φυσική —είναι μια αντιπαράθεση ή σύγκρουση για έναν σπάνιο πόρο, του οποίου η φύση είναι τέτοια ώστε να μην μπορεί να χρησιμοποιείται και από τους δύο δρώντες συγχρόνως και του οποίου η χρήση είναι αναγκαστικά φυσική, πραγματική. Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, όπως αναγνωρίζονται από το δίκαιο, προκειμένου να παρέχουν κανονιστική στήριξη στη φυσική κατοχή και χρήση του πόρου από τον δρώντα, είναι επίσης *εκτελεστά*, πράγμα που σημαίνει ότι το δίκαιο προβλέπει τη *φυσική* επιβολή των απαγορεύσεών του.

Ουσιαστικά, όλα τα δικαιώματα *είναι* δικαιώματα ιδιοκτησίας και όλα τα δικαιώματα ιδιοκτησίας συνίστανται στο δικαίωμα *αποκλεισμού* των άλλων από τη χρήση του πόρου του ιδιοκτήτη χωρίς τη συναίνεσή του.[17] Μια συγκρουόμενη χρήση είναι πάντοτε φυσική χρήση, και ο αποκλεισμός από τον ιδιοκτήτη ή από το δίκαιο είναι πάντοτε φυσικός αποκλεισμός των άλλων από τη χρήση του πόρου χωρίς τη συναίνεση του ιδιοκτήτη. Για τον λόγο αυτόν, αντικείμενο των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας είναι πάντοτε κάποιο υλικό μέσο που μπορεί να συλληφθεί, να τεθεί υπό κατοχή και να χρησιμοποιηθεί και το οποίο, επομένως, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο σύγκρουσης, αλλά και αντικείμενο δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Εν συντομία, μόνο πράγματα *δεκτικά σύγκρουσης* μπορούν να αποτελούν αντικείμενο δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, δηλαδή να είναι δεκτικά κυριότητας, όπως μόνο η φυσική δύναμη —ο χειρισμός— μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο ή τη χρήση ενός πόρου και όπως μόνο η έναρξη χρήσης βίας μπορεί να παραβιάσει τα δικαιώματα ιδιοκτησίας επί του σώματος.[18]

C. Κανόνες απονομής δικαιωμάτων ιδιοκτησίας

Σκοπός των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας είναι να στηρίζουν τους δρώντες στην επιδίωξη των στόχων τους, επιτρέποντάς τους να χρησιμοποιούν πόρους, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των σωμάτων τους, χωρίς φυσικές συγκρούσεις και παρεμβάσεις από άλλους δρώντες. Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας είναι εγγενώς *πρακτικά*. Για τον λόγο αυτόν, από αμνημονεύτων χρόνων, τα νομικά συστήματα και τα αντίστοιχα δικαιώματα ιδιοκτησίας τους εμφάνιζαν πάντοτε, στον έναν ή στον άλλον βαθμό, ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά στο ιδιωτικό δίκαιο: αυτοκυριότητα, αρχική ιδιοποίηση, συμβατική μεταβίβαση και μεταβιβάσεις προς αποκατάσταση.

Η αυτοκυριότητα αναφέρεται στην κυριότητα κάθε δρώντος επί του ίδιου του σώματός του και αντανακλάται σε νόμους και κανόνες που απαγορεύουν την *επίθεση*, δηλαδή τη χρήση του σώματος κάποιου άλλου χωρίς τη συναίνεσή του. Οι ελευθεριστές αναφέρονται σε αυτή την απαγόρευση ως αρχή της μη επίθεσης, η οποία είναι το αντίστοιχο της αυτοκυριότητας ή απλώς ένας άλλος τρόπος έκφρασής της, δηλαδή της κυριότητας επί του σώματός μας.[19] Με άλλα λόγια, κάθε πρόσωπο ελέγχει άμεσα, ή *κατέχει*, το σώμα του —μέρος της ταυτότητάς του· ζήτημα *περιγραφής*— και επίσης είναι *κύριός* του —μια κανονιστική ή επιτακτική ιδιότητα. Η κυριότητα επί του σώματός μας διαφέρει από την κυριότητα επί αποκτημένων πόρων, επειδή δεν βασίζεται στην αρχική ιδιοποίηση ή στην απόκτηση, αλλά στον άμεσο έλεγχο του σώματός μας και στη στενή σύνδεση και ταύτισή μας με αυτό. Δεν μπορεί κανείς να υπάρχει ή να δρα χωρίς να έχει σώμα· το να είναι κανείς πρόσωπο σημαίνει ότι *είναι* ενσώματος.

Οι δρώντες ζουν στον πραγματικό κόσμο και πρέπει επίσης να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν σπάνιους πόρους —να τους καταναλώνουν ως τροφή, να τους χρησιμοποιούν ως ενδιάμεσα αγαθά για την παραγωγή καταναλωτικών αγαθών και ούτω καθεξής. Για να χρησιμοποιηθούν πόροι, πρέπει να υπάρχει ένας *πρώτος* χρήστης· έτσι, τα συστήματα δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επιτρέπουν την αρχική ιδιοποίηση πόρων που προηγουμένως δεν ανήκαν σε κανέναν από εκείνον που τους καταλαμβάνει.[20] Για να προστατεύσουν τον πρώτο ιδιοκτήτη και χρήστη στην κατοχή του, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας αναγνωρίζουν ότι διαθέτει ισχυρότερη αξίωση από εκείνους που εμφανίζονται αργότερα. Έτσι, η κατοχή, ως πραγματικό ζήτημα, διακρίνεται από την κυριότητα, η οποία είναι κανονιστικό ζήτημα· η κυριότητα είναι το κανονιστικό και νομικό *δικαίωμα* κατοχής, σε αντιδιαστολή προς το *γεγονός* της κατοχής. Η κατοχή είναι ζήτημα περιγραφής· η κυριότητα είναι ζήτημα κανονιστικής επιταγής.

Και επειδή οι δρώντες που έχουν αυτοκυριότητα και είναι κάτοχοι και κύριοι εξωτερικών σπάνιων πόρων *αποκτούν* σπάνιους πόρους που προηγουμένως δεν ανήκαν σε κανέναν, μπορούν επίσης να απολέσουν την κυριότητα ενός πράγματος που τους ανήκει, είτε εγκαταλείποντάς το είτε μεταβιβάζοντάς το συναινετικά σε άλλον, με δωρεά ή πώληση, δηλαδή με σύμβαση.

Τέλος, πόροι που ανήκουν σε κάποιον μπορούν να μεταβιβαστούν από τον ιδιοκτήτη σε άλλον για σκοπούς αποκατάστασης —για να αποζημιωθεί ο αποκτών για κάποια αδικοπραξία ή βλάβη που υπέστη ως θύμα από πράξη παράνομης προσβολής του ιδιοκτήτη: τη χρήση του σώματος ή άλλου πόρου που ανήκει στο θύμα χωρίς τη συναίνεσή του.[21]

Έτσι, σε περίπτωση διαφοράς για ένα πράγμα, η κυριότητα προσδιορίζεται με αναφορά στους βασικούς κανόνες απόκτησης ιδιοκτησίας: *αρχική ιδιοποίηση*, *σύμβαση* και *αποκατάσταση* ή, στην περίπτωση της κυριότητας επί του σώματος κάποιου, στην αρχή της αυτοκυριότητας. Το ιδιωτικό δίκαιο των αναπτυγμένων δυτικών νομικών συστημάτων, όπως το ρωμαϊκό δίκαιο ή το αγγλικό κοινό δίκαιο, ενσωματώνει αυτές τις βασικές αρχές με μεγαλύτερη ή μικρότερη συνέπεια. Όπως έχω σημειώσει αλλού, «Το ανεπτυγμένο νομικό σύστημα μιας προηγμένης, ελεύθερης κοινωνίας αποτελεί τη λεπτομερή επεξεργασία των συνεπειών και των εφαρμογών αυτών των βασικών αρχών σε διάφορες πρακτικές και επαναλαμβανόμενες καταστάσεις ανθρώπινης αλληλεπίδρασης».[22] Οι ελευθεριστές εφαρμόζουν και ερμηνεύουν αυτές τις αρχές με μεγαλύτερη συνέπεια από άλλους, αλλά ένα λειτουργικό, εφαρμόσιμο σύστημα ιδιοκτησίας πρέπει να αναγνωρίζει —και ιστορικά πάντοτε αναγνώριζε— αυτές τις αρχές, έστω ατελώς, έστω με ασυνέπειες και εξαιρέσεις.[23]

III

Αδυναμίες των επιχειρημάτων υπέρ της ΔΙ

Σύμφωνα με τον Dale Nance, τα επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ «εμπίπτουν γενικά σε δύο ευρείες κατηγορίες, τη δεοντολογική και τη συνεπειοκρατική. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει όλες τις θεωρίες που επιδιώκουν να δικαιολογήσουν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας βάσει των *καλών συνεπειών* της νομικής αναγνώρισής τους, σε αντιδιαστολή προς την *ηθική ορθότητά* τους».[24]

Το συνεπειοκρατικό επιχείρημα —που ενίοτε αποκαλείται ωφελιμιστικό ή εμπειρικό— είναι ουσιαστικά επιχείρημα περί αποτυχίας της αγοράς: ότι χωρίς ΔΙ, ιδίως χωρίς δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας, θα υπήρχε *υπερβολικά λίγη* τεχνική καινοτομία και καλλιτεχνική δημιουργία —μια ποσότητα κατώτερη της άριστης.[25] Η συνεπειοκρατική προσέγγιση υποδηλώνεται από την εξουσιοδότηση του Συντάγματος των ΗΠΑ για τη θέσπιση νομοθεσίας περί ΔΙ, η οποία ορίζει:

> *Το Κογκρέσο έχει την εξουσία ... να προάγει την πρόοδο της επιστήμης και των χρήσιμων τεχνών, διασφαλίζοντας για περιορισμένα χρονικά διαστήματα στους συγγραφείς και στους εφευρέτες το αποκλειστικό δικαίωμα επί των αντίστοιχων συγγραμμάτων και ανακαλύψεών τους.*[26]

Τα δεοντολογικά επιχειρήματα υπέρ των δικαιωμάτων ΔΙ επιχειρούν να τα δικαιολογήσουν βάσει της ηθικής ορθότητάς τους, σε αντιδιαστολή προς τις συνέπειες που απορρέουν από τη νομική αναγνώρισή τους. Όπως εξηγεί ο Nance, τα περισσότερα δεοντολογικά επιχειρήματα ή επιχειρήματα περί «ηθικών δικαιωμάτων» υπέρ της ΔΙ

> *εμπίπτουν σε μία από δύο υποκατηγορίες. Πρώτον, μπορούν να βασίζονται στο ότι η δημιουργός δικαιούται να έχει στην κυριότητά της τους καρπούς της εργασίας της. Αυτή η «εργασιακή θεωρία» της ιδιοκτησίας συνδέεται γενικά με τον John Locke, του οποίου η επιρροή στην αμερικανική σκέψη είναι αναμφισβήτητη. Μια εναλλακτική θεωρία, λιγότερο οικεία στην αγγλοαμερικανική σκέψη, είναι ότι τέτοια δικαιώματα βασίζονται στον σεβασμό της επέκτασης ή αντικειμενοποίησης της προσωπικότητας του δημιουργού μέσω της κατάληψης υλικών ή άυλων πραγμάτων. Η «θεωρία της προσωπικότητας» περί ιδιοκτησίας αποδίδεται συνήθως στον Γερμανό φιλόσοφο Hegel και είναι περισσότερο εδραιωμένη στο ηπειρωτικό δίκαιο.*[27]

Αποκαλώ την κύρια μορφή αυτού του επιχειρήματος δημιουργισμό κατά Locke ή ελευθεριστικό δημιουργισμό, επειδή βασίζεται στην αντίληψη ότι η δημιουργία ενός πράγματος αποτελεί μία από τις πηγές κυριότητας. Υπάρχουν επίσης άλλες θεωρίες, οι οποίες ενίοτε αλληλεπικαλύπτονται, όπως επιχειρήματα βασισμένα στη σύμβαση και επιχειρήματα σχετικά με τη δίκαιη μεταχείριση, την ευημερία και τον πολιτισμό.[28]

Οι υποστηρικτές της ΔΙ συχνά αναμειγνύουν δεοντολογικά, συνεπειοκρατικά και άλλα επιχειρήματα, όπως πτυχές της ασαφούς θεωρίας της προσωπικότητας του Hegel.[29] Όπως οι υπέρμαχοι της ΔΙ συχνά αδυνατούν να διακρίνουν μεταξύ δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, πνευματικής ιδιοκτησίας,

εμπορικού σήματος και εμπορικού απορρήτου —και παρ' όλα αυτά τα υποστηρίζουν—,[30] έτσι συχνά δεν γνωρίζουν ακριβώς ποιο επιχείρημα προβάλλουν: αν βασίζεται σε ωφελιμιστικές εκτιμήσεις, κίνητρα, δίκαιη μεταχείριση, άξια ανταμοιβή, διαίσθηση και ούτω καθεξής.

Εδώ θα εστιάσω στα δύο κύρια επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ και θα συζητήσω συνοπτικά τα επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ που βασίζονται στη σύμβαση και στην απάτη.

Α. Ελευθεριστικός δημιουργισμός[31]

1. Οι δημιουργοί ως ιδιοκτήτες

Συχνά λέγεται ότι η δημιουργία αποτελεί πηγή δικαιωμάτων: ότι ο δημιουργός ενός πράγματος είναι ο ιδιοκτήτης του.[32] Συναφής είναι η αντίληψη ότι κάποιος δικαιούται να έχει στην κυριότητά του τους «καρπούς της εργασίας του». Ωστόσο, η δημιουργία δεν συγκαταλέγεται στις πηγές δικαιωμάτων ιδιοκτησίας που προσδιορίστηκαν στο Μέρος ΙΙ.Γ ανωτέρω.

Η δημιουργία δεν αποτελεί πηγή αυτοκυριότητας, επειδή οι άνθρωποι δεν δημιουργούν τα δικά τους σώματα. Η δημιουργία δεν έχει καμία σχέση με την αυτοκυριότητα ή με τα δικαιώματα κυριότητας επί του σώματός μας. Όπως σημειώθηκε παραπάνω, η κυριότητα επί του σώματός μας βασίζεται σε άλλους παράγοντες, όπως ο άμεσος έλεγχος και η ταύτισή μας με αυτό —βλ. Μέρος ΙΙ.Γ ανωτέρω. Ούτε υποστηρίζεται σοβαρά ότι οι μητέρες έχουν στην κυριότητά τους τα παιδιά που παράγουν ή δημιουργούν.

Όσον αφορά τους εξωτερικούς, μη σωματικούς πόρους που προηγουμένως δεν ανήκαν σε κανέναν: ένας τέτοιος πόρος περιέρχεται στην κυριότητα ενός δρώντος όχι επειδή εκείνος τον *δημιουργεί*, αλλά επειδή τον *καταλαμβάνει πρώτος*.[33] Η δημιουργία —ή παραγωγή, ο μετασχηματισμός υφιστάμενων υλικών πόρων—[34] αποτελεί πηγή *πλούτου*, αλλά περιλαμβάνει πάντοτε τον *μετασχηματισμό πόρων ή εισροών που ήδη ανήκουν σε κάποιον* σε μια διάταξη προϊόντος μεγαλύτερης αξίας. Ο κύριος των μετασχηματισμένων υλικών είναι ήδη κύριός τους *πριν* από τον μετασχηματισμό. Η πράξη του μετασχηματισμού δεν δημιουργεί νέα δικαιώματα ιδιοκτησίας, ακόμη και αν δημιουργεί πλούτο στον κόσμο. Γι' αυτό οι εργαζόμενοι σε ένα εργοστάσιο δεν έχουν στην κυριότητά τους τα προϊόντα που «δημιουργούν». Γι' αυτό κάποιος που αποκτά την κυριότητα ενός πράγματος που προηγουμένως δεν ανήκε σε κανέναν είναι κύριός του: επειδή το κατέλαβε, το ιδιοποιήθηκε αρχικά ή το οριοθέτησε, όχι επειδή το δημιούργησε. Η δημιουργία δεν αποτελεί ούτε επαρκή ούτε αναγκαία συνθήκη κυριότητας και δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Ολόκληρη η εσφαλμένη αντίληψη της δημιουργίας ως πηγής κυριότητας πρέπει να απορριφθεί.[35]

2. Τα δικαιώματα ΔΙ ως αρνητικές δουλείες[36]

Στην πραγματικότητα, η απονομή δικαιωμάτων ιδιοκτησίας βάσει της δημιουργίας και της εσφαλμένης αντίληψης ότι μπορούν να υπάρχουν δικαιώματα ιδιοκτησίας επί ιδεών αναγκαστικά *παραβιάζει* τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Ας θυμηθούμε ότι *όλα* τα δικαιώματα είναι δικαιώματα ιδιοκτησίας και ότι όλα τα δικαιώματα ιδιοκτησίας είναι δικαιώματα αποκλεισμού των άλλων από τη χρήση του πόρου χωρίς τη συναίνεση του ιδιοκτήτη. Και ας θυμηθούμε επίσης ότι, σε περίπτωση

διαφοράς για έναν μη σωματικό πόρο, ο κύριος του πόρου, δηλαδή ο διάδικος που δικαιώνεται στη διαφορά, προσδιορίζεται σύμφωνα με τις αρχές της *αρχικής ιδιοποίησης*, της *σύμβασης* και της *αποκατάστασης*.

Ας εξετάσουμε την περίπτωση των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας, στην οποία κάποιος ιδιοκτήτης πόρων —όπως χρήματος, ενός εργοστασίου που παράγει εξαρτήματα ή ενός τυπογραφικού πιεστηρίου που παράγει βιβλία— κατηγορείται από έναν δικαιούχο ΔΙ ότι προσβάλλει το δικαίωμα ευρεσιτεχνίας ή πνευματικής ιδιοκτησίας του. Το δικαίωμα ΔΙ επιτρέπει στον δικαιούχο είτε να λάβει ορισμένους από τους πόρους που ανήκουν στον προσβολέα, π.χ. χρήματα, ως αποζημίωση για την «προσβολή», είτε να επιτύχει την έκδοση δικαστικής απαγόρευσης, υποστηριζόμενης από *φυσική* βία και απειλές φυλάκισης για μη συμμόρφωση προς το δικαστήριο, η οποία εμποδίζει τον προσβολέα να χρησιμοποιεί τους πόρους του όπως κρίνει κατάλληλο. Μπορεί να διαταχθεί να μην παράγει έξυπνο τηλέφωνο με στρογγυλεμένες γωνίες υπερβολικά όμοιες με εκείνες του iPhone της Apple.[37] Μπορεί να διαταχθεί να μην παράγει και να μην πωλεί συνέχειες του *Φύλακα στη Σίκαλη* του J. D. Salinger.[38]

Τι δίνει όμως στον δικαιούχο ΔΙ το δικαίωμα να πάρει τα χρήματα του προσβολέα ή να τον εμποδίσει να χρησιμοποιεί το δικό του εργοστάσιο ή τυπογραφικό πιεστήριο όπως κρίνει κατάλληλο; Ας εξετάσουμε τις αρχές της *αρχικής ιδιοποίησης*, της *σύμβασης* και της *αποκατάστασης*. Ο προσβολέας κατά πάσα πιθανότητα έχει στην κυριότητά του τα χρήματα, το εργοστάσιο και/ή το τυπογραφικό πιεστήριό του μέσω αρχικής ιδιοποίησης ή, πιθανότερα, μέσω συμβατικής μεταβίβασης από προηγούμενο ιδιοκτήτη. Ο δικαιούχος ΔΙ δεν ήταν ο πρώτος που κατέλαβε ή ιδιοποιήθηκε αυτούς τους πόρους ούτε τους έλαβε μέσω σύμβασης. Δεν έχει καμία σύμβαση με τον προσβολέα/ιδιοκτήτη.

Τι συμβαίνει με την αποκατάσταση; Αν ο προσβολέας είχε διαπράξει παράνομη προσβολή ή κάποια αδικοπραξία κατά του δικαιούχου ΔΙ —ας πούμε, κλοπή ή σωματική προσβολή—, τότε θα όφειλε αποζημίωση ή αποκατάσταση προς τον δικαιούχο ΔΙ. Κατασκευάζοντας όμως έξυπνα τηλέφωνα παρόμοια με ένα iPhone ή βιβλία παρόμοια με τον *Φύλακα στη Σίκαλη*, ο προσβολέας δεν έχει διαπράξει καμία πράξη παράνομης προσβολής· είναι μόνο *προσβολέας* τεχνητών δικαιωμάτων ΔΙ του θετικού δικαίου, τα οποία παραχωρούνται με κρατική επιταγή.

Ουσιαστικά, το κράτος έχει παραχωρήσει στον δικαιούχο ΔΙ αυτό που στη νομική ορολογία ονομάζεται *αρνητική δουλεία* επί των πόρων του προσβολέα.[39] Αυτό επιτρέπει στον δικαιούχο ΔΙ να ενεργεί, στην πράξη, ως συνιδιοκτήτης των πόρων και να εμποδίζει ορισμένες χρήσεις τους. Πρέπει όμως να έχουμε κατά νου ότι οι αρνητικές δουλείες είναι απολύτως θεμιτές αν παραχωρούνται με τη συναίνεση του κυρίου του λεγόμενου «δουλεύοντος ακινήτου»· είναι συνήθεις ως περιοριστικές συμβατικές ρήτρες σε γειτονιές. Όπως όμως η σεξουαλική επαφή με μια γυναίκα είναι επιτρεπτή αν εκείνη συναινεί, αλλά βιασμός αν δεν συναινεί, έτσι και μια συναινετική αρνητική δουλεία είναι θεμιτή, ενώ μια *μη συναινετική* αρνητική δουλεία —δικαίωμα ευρεσιτεχνίας ή πνευματικής ιδιοκτησίας— δεν είναι.[40]

3. Μάθηση, μίμηση και γνώση στην ανθρώπινη δράση[41]

Ένας άλλος τρόπος να κατανοήσουμε το σφάλμα της αντιμετώπισης πληροφοριών, ιδεών, συνταγών και προτύπων ως πραγμάτων δεκτικών κυριότητας είναι να εξετάσουμε τη ΔΙ στο πλαίσιο της ανθρώπινης δράσης. Ο Mises εξηγεί ότι «δρω σημαίνει: επιδιώκω σκοπούς, δηλαδή επιλέγω

έναν σκοπό και προσφεύγω σε μέσα προκειμένου να επιτύχω τον επιδιωκόμενο σκοπό».[42] Βεβαίως, η γνώση και η πληροφορία διαδραματίζουν επίσης καίριο ρόλο στη δράση. Όπως το θέτει ο Mises, «Η δράση ... δεν είναι απλώς συμπεριφορά, αλλά συμπεριφορά που απορρέει από αξιολογικές κρίσεις, αποβλέπει σε συγκεκριμένο σκοπό και *καθοδηγείται από ιδέες σχετικά με την καταλληλότητα ή ακαταλληλότητα συγκεκριμένων μέσων*».[43]

Ο Rothbard αναπτύσσει περαιτέρω τη σημασία της γνώσης για την *καθοδήγηση* των δράσεων:

> *Υπάρχει ένας ακόμη ιδιαίτερος τύπος συντελεστή παραγωγής, ο οποίος είναι απαραίτητος σε κάθε στάδιο κάθε παραγωγικής διαδικασίας. Πρόκειται για την «τεχνολογική ιδέα» σχετικά με το πώς θα προχωρήσει κανείς από το ένα στάδιο στο άλλο και τελικά θα καταλήξει στο επιθυμητό καταναλωτικό αγαθό. Αυτό αποτελεί απλώς εφαρμογή της παραπάνω ανάλυσης, σύμφωνα με την οποία, για κάθε δράση, πρέπει να υπάρχει κάποιο σχέδιο ή κάποια ιδέα του δρώντος σχετικά με το πώς θα χρησιμοποιήσει πράγματα ως μέσα, ως συγκεκριμένες οδούς προς επιθυμητούς σκοπούς. Χωρίς τέτοια σχέδια ή ιδέες, δεν θα υπήρχε δράση. Τα σχέδια αυτά μπορούν να ονομαστούν συνταγές· είναι ιδέες για συνταγές τις οποίες χρησιμοποιεί ο δρων για να επιτύχει τον στόχο του. Μια συνταγή πρέπει να είναι παρούσα σε κάθε στάδιο κάθε παραγωγικής διαδικασίας από το οποίο ο δρων προχωρεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Ο δρων πρέπει να διαθέτει μια συνταγή για τη μετατροπή του σιδήρου σε χάλυβα, του σιταριού σε αλεύρι, του ψωμιού και του ζαμπόν σε σάντουιτς κ.λπ.*[44]

Επιπλέον, «τα μέσα είναι αναγκαστικά πάντοτε περιορισμένα, δηλαδή σπάνια σε σχέση με τις υπηρεσίες για τις οποίες επιθυμεί να τα χρησιμοποιήσει ο άνθρωπος».[45] Γι' αυτό αναδύθηκαν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Η χρήση ενός πόρου από ένα πρόσωπο αποκλείει τη χρήση του από κάποιο άλλο. Δικαιώματα ιδιοκτησίας απονέμονται επί σπάνιων πόρων, ώστε να επιτρέπεται η παραγωγική και συνεργατική χρήση τους και να καθίσταται δυνατή η αποφυγή συγκρούσεων. Αντιθέτως, η κυριότητα επί πληροφοριών ή ιδεών που καθοδηγούν τη δράση δεν είναι αναγκαία —ούτε καν δυνατή. Για παράδειγμα, δύο άνθρωποι, καθένας από τους οποίους έχει στην κυριότητά του τα υλικά —σπάνια αγαθά—, μπορούν να φτιάχνουν ταυτόχρονα ένα κέικ χρησιμοποιώντας την ίδια συνταγή.

Η υλική πρόοδος συντελείται διαχρονικά επειδή η πληροφορία *δεν* είναι σπάνια. Μπορεί να πολλαπλασιάζεται απεριόριστα, να μαθαίνεται, να διδάσκεται και να αποτελεί βάση για περαιτέρω ανάπτυξη. Όσο περισσότερα πρότυπα, συνταγές και αιτιώδεις νόμοι είναι γνωστά, τόσο μεγαλύτερος είναι ο πολλαπλασιαστής πλούτου, καθώς τα άτομα προβαίνουν σε ολοένα αποτελεσματικότερες και παραγωγικότερες δράσεις. Είναι *καλό* ότι οι ιδέες μπορούν να αναπαράγονται απεριόριστα. Δεν υπάρχει ανάγκη επιβολής τεχνητής σπανιότητας στις ιδέες για να μοιάζουν περισσότερο με τους υλικούς πόρους, οι οποίοι *είναι* σπάνιοι.[46]

Β. Ωφελιμισμός

Οι ωφελιμιστές υπερασπιστές της ΔΙ υποστηρίζουν ότι ο «σκοπός» της ενθάρρυνσης περισσότερης καινοτομίας και δημιουργικότητας δικαιολογεί το φαινομενικά ανήθικο «μέσο» του περιορισμού της ελευθερίας των ατόμων να χρησιμοποιούν τους υλικούς πόρους τους όπως κρίνουν κατάλληλο. Όπως σημειώθηκε παραπάνω, πιστεύουν ότι οι ελεύθερες αγορές αποτυγχάνουν και παρέχουν

δημιουργικά αγαθά σε ποσότητες κατώτερες των άριστων χωρίς ένα «μπάλωμα» από τον νομοθέτη. Υπάρχουν όμως τρία θεμελιώδη προβλήματα στη δικαιολόγηση οποιουδήποτε δικαιώματος ή νόμου με ωφελιμιστικά κριτήρια: ηθικά, μεθοδολογικά και εμπειρικά.

1. Ηθικά προβλήματα του ωφελιμισμού

Ας υποθέσουμε, πρώτον, ότι ο πλούτος ή η χρησιμότητα θα μπορούσαν να μεγιστοποιηθούν με την υιοθέτηση ορισμένων πολιτικών ή κανόνων. Ακόμη και αν προκύπτει καθαρή αύξηση του πλούτου ή της χρησιμότητας, αυτό και πάλι δεν αποδεικνύει ότι ο νόμος δικαιολογείται. Γιατί να μην πάρουμε, για παράδειγμα, τη μισή περιουσία του Henry Ford και να τη δώσουμε στους φτωχούς; Δεν θα ήταν τα συνολικά οφέλη ευημερίας των χιλιάδων αποδεκτών μεγαλύτερα από τη μείωση της χρησιμότητας του Ford; Άλλωστε, και μετά από αυτό θα παρέμενε δισεκατομμυριούχος. Ωστόσο, η κλοπή παραμένει κλοπή. Το ότι η κλοπή από τον Ford βοηθά τους άλλους «περισσότερο» απ' όσο βλάπτει τον ίδιο δεν σημαίνει ότι δικαιολογείται.

Ή ας υποθέσουμε ότι θα ήταν δυνατόν να αφαιρεθεί το ένα μάτι ενός ανθρώπου που βλέπει, παρά τη θέλησή του, και να μεταμοσχευθεί σε έναν τυφλό. Τώρα και οι δύο άνθρωποι μπορούν να βλέπουν, με αποτέλεσμα ένα συνολικό όφελος χρησιμότητας. Οι περισσότεροι θα αναγνωρίσουν ότι κάτι δεν πάει καλά με τον ωφελιμιστικό συλλογισμό, αν μπορεί να οδηγεί σε τέτοια αποτελέσματα. Σκοπός του δικαίου είναι η *δικαιοσύνη*, όχι η μεγιστοποίηση της χρησιμότητας.[47] Αυτό επιτυγχάνεται με τον προσδιορισμό και την προστασία των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Διότι δικαιοσύνη είναι απλώς να αποδίδεται στον καθένα αυτό που του οφείλεται —και αυτό που του οφείλεται εξαρτάται από τα δικαιώματά του.

2. Μεθοδολογικά προβλήματα του ωφελιμισμού

Πέρα από τα ηθικά προβλήματα, ο ωφελιμισμός δεν είναι συνεκτικός. Συνεπάγεται αναγκαστικά ανεπίτρεπτες διαπροσωπικές συγκρίσεις χρησιμότητας, όπως όταν το «κόστος» των νόμων περί ΔΙ αφαιρείται από τα «οφέλη» για να προσδιοριστεί αν τέτοιοι νόμοι αποφέρουν καθαρό όφελος.[48] Όμως δεν έχουν όλες οι αξίες αγοραία τιμή· στην πραγματικότητα, καμία δεν έχει. Ο Mises έδειξε ότι, ακόμη και για αγαθά που έχουν αγοραία τιμή, η τιμή δεν λειτουργεί ως *μέτρο* της αξίας του αγαθού.[49] Αυτό σημαίνει ότι ο υπερασπιστής του δικαίου της ΔΙ δεν μπορεί ποτέ να δικαιολογήσει τη ΔΙ με ωφελιμιστικούς όρους. Εφόσον οι νόμοι περί ΔΙ παραβιάζουν σαφώς τα δικαιώματα ιδιωτικής ιδιοκτησίας, όπως εξηγήθηκε στο Μέρος III.Α.2 ανωτέρω, τουλάχιστον εκ πρώτης όψεως, κανένα ωφελιμιστικό επιχείρημα υπέρ της ΔΙ δεν μπορεί ποτέ να ευδοκιμήσει.

3. Το βάρος απόδειξης των ωφελιμιστών

Ακόμη και αν παραβλέψουμε τα ηθικά και μεθοδολογικά προβλήματα της ωφελιμιστικής προσέγγισης ή της προσέγγισης μεγιστοποίησης του πλούτου, το επιχείρημα υπέρ της ΔΙ εξακολουθεί να αποτυγχάνει, διότι οι υποστηρικτές της απλώς δεν έχουν ανταποκριθεί στο βάρος απόδειξης που φέρουν. Και τι θα έπρεπε να αποδείξουν; Πρώτον, θα έπρεπε να δείξουν ότι τα δικαιώματα ΔΙ αυξάνουν την παραγωγή δημιουργικών αγαθών —της καινοτομίας και των εφευρέσεων στην περίπτωση του δικαίου των ευρεσιτεχνιών, και των καλλιτεχνικών έργων στην περίπτωση της πνευματικής ιδιοκτησίας. Είναι δυνατόν, για παράδειγμα, το δίκαιο των ευρεσιτεχνιών να μειώνει την ποσότητα καινοτομίας στην κοινωνία και η πνευματική ιδιοκτησία να μειώνει επίσης την ποσότητα των δημιουργικών έργων. Αν ο *Α* εφεύρει μια νέα ποντικοπαγίδα και

την κατοχυρώσει με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τότε ίσως ο *B* πάψει να καινοτομεί, επειδή το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας του *A* καθιστά μάταιη την προσπάθειά του· αν ο *B* βελτιώσει την ποντικοπαγίδα του *A*, μπορεί και πάλι να προσβάλλει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας του *A*, οπότε γιατί να μπει στον κόπο; Και ίσως επιβραδυνθεί και η καινοτομική δραστηριότητα του *A*, επειδή αντιμετωπίζει λιγότερο ανταγωνισμό κατά τη διάρκεια ισχύος του διπλώματος και, επομένως, έχει μικρότερο κίνητρο να συνεχίσει να καινοτομεί. Είναι επίσης δυνατόν η αρχική καινοτομία του *A* στην ποντικοπαγίδα να μην παρακινήθηκε καθόλου από το κίνητρο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και να είχε προκύψει ούτως ή άλλως.[50]

Δεύτερον, ακόμη και αν το δίκαιο της ΔΙ παρακινεί τη δημιουργία *ορισμένων* πρόσθετων έργων, ο υπερασπιστής της ΔΙ θα έπρεπε να δείξει ότι το σύστημα της ΔΙ επιφέρει *καθαρό* όφελος ως προς τα παραγόμενα δημιουργικά έργα —δηλαδή, ότι η αξία κάθε πρόσθετου δημιουργικού έργου που προκύπτει χάρη στα δικαιώματα ΔΙ είναι μεγαλύτερη από την αξία της καινοτομίας που *χάνεται* εξαιτίας του δικαίου της ΔΙ. Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι ορισμένες επιχειρήσεις καινοτομούν περισσότερο λόγω του δικαίου των ευρεσιτεχνιών, αλλά άλλες καινοτομούν λιγότερο για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω· δηλαδή, το δίκαιο της ΔΙ απλώς στρεβλώνει και εκτρέπει την καινοτομία, τις εφευρέσεις και τα καλλιτεχνικά έργα. Είναι δυνατόν αυτό να αποτελεί καθαρή απώλεια και όχι καθαρό όφελος.[51]

Τέλος, ακόμη και αν τα δικαιώματα ΔΙ παρακινούν περισσότερη καινοτομία και περισσότερα καλλιτεχνικά έργα απ' όσα χάνονται, και ακόμη και αν η καθαρή αξία αυτής της πρόσθετης καινοτομίας είναι θετική, ο υπερασπιστής της ΔΙ θα έπρεπε να γνωρίζει το *κόστος* του ίδιου του συστήματος της ΔΙ για να γνωρίζει αν αξίζει. Και δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι τα συστήματα ευρεσιτεχνιών και πνευματικής ιδιοκτησίας επιβάλλουν τεράστιο κόστος στην κοινωνία.[52] Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι το σύστημα ΔΙ στις ΗΠΑ δημιουργεί πρόσθετη καινοτομία και δημιουργικά έργα αξίας 500 δισεκατομμυρίων δολαρίων, αλλά προκαλεί απώλειες 300 δισεκατομμυρίων δολαρίων, με καθαρό όφελος 200 δισεκατομμυρίων δολαρίων· το σύστημα ΔΙ όμως επιβάλλει και άλλο κόστος ύψους 350 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως, πράγμα που σημαίνει ότι καθιστά την κοινωνία φτωχότερη κατά 150 δισεκατομμύρια δολάρια τον χρόνο.[53]

Αυτά θα έπρεπε να αποδείξει ο ωφελιμιστής υπερασπιστής της ΔΙ για να ανταποκριθεί στο βάρος απόδειξης που φέρει.

4. Η εικασία των Ιδρυτών

Οι υπερασπιστές της ΔΙ δεν διαθέτουν δεδομένα που να αποδεικνύουν οτιδήποτε από αυτά. Τα σύγχρονα συστήματα ευρεσιτεχνιών και πνευματικής ιδιοκτησίας προήλθαν από νομοθετήματα —τον Νόμο περί Μονοπωλίων του 1624 στην περίπτωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας· τον Νόμο της Βασίλισσας Άννας (Statute of Anne) του 1710 στην περίπτωση της πνευματικής ιδιοκτησίας—,[54] τα οποία ήταν και τα ίδια αποτέλεσμα κρατικών παραχωρήσεων μονοπωλιακών προνομίων και λογοκρισίας.[55] Δεν έγινε καμία προσπάθεια εκπόνησης εμπειρικών μελετών που να αποδεικνύουν ότι αυτά τα συστήματα απέφεραν καθαρό όφελος στην κοινωνία!

Όταν το Σύνταγμα των ΗΠΑ του 1789 εξουσιοδότησε το Κογκρέσο να θεσπίσει νομοθεσία περί ευρεσιτεχνιών και πνευματικής ιδιοκτησίας —πράγμα που έκανε το επόμενο έτος—, οι Ιδρυτές δεν εκπόνησαν εμπειρικές μελέτες για να αποδείξουν ότι αυτά τα δικαιώματα ΔΙ ήταν αναγκαία ή παρήγαν τα αποτελέσματα που τους αποδίδονταν. Στην καλύτερη περίπτωση, είχαν απλώς μια

εικασία ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα μπορούσαν να «προάγουν την Πρόοδο της Επιστήμης και των χρήσιμων Τεχνών»[56] —ότι το κόστος αυτού του συστήματος «θα άξιζε». Όμως δεν διέθεταν τεκμήρια. Εκατόν πενήντα χρόνια αργότερα, και πάλι δεν υπήρχαν. Και, βεβαίως, αυτό προϋποθέτει ότι οι Ιδρυτές είχαν αγαθές προθέσεις, παραβλέποντας το γεγονός ότι πολλοί από όσους επρόκειτο να ωφεληθούν από τη νομοθεσία περί ευρεσιτεχνιών και πνευματικής ιδιοκτησίας θα ήταν οι ίδιοι οι Ιδρυτές, πολλοί από τους οποίους ήταν εφευρέτες και συγγραφείς.

5. Εμπειρικά δεδομένα[57]

Οι οικονομολόγοι της ελεύθερης αγοράς στα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα άρχισαν δικαίως να βλέπουν τα δικαιώματα ΔΙ ως αντίθετα προς την ελεύθερη αγορά, ως τεχνητά μονοπωλιακά προνόμια και, κυρίως, ως παρεμβάσεις στο ελεύθερο εμπόριο, πυροδοτώντας μια μεγάλη διαμάχη για το δίκαιο της ΔΙ κατά τον δέκατο ένατο αιώνα.[58] Δεν υπήρχαν «τεκμήρια» ή οικονομετρικές μελέτες που να δείχνουν ότι τα δικαιώματα ΔΙ επέφεραν καθαρή αύξηση πλούτου. Ασφαλώς θα είχαν παρουσιαστεί αν υπήρχαν, αφού επί πολλά χρόνια το κίνημα κατά της ΔΙ ενισχυόταν, ώσπου η «Μακρά Ύφεση», που άρχισε το 1873, έστρεψε την κοινή γνώμη εναντίον του ελεύθερου εμπορίου, οδηγώντας στην κατάρρευση του κινήματος κατά των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και, τελικά, στην παγκόσμια επικράτηση των σύγχρονων συστημάτων ευρεσιτεχνιών.[59] Μόλις τη δεκαετία του 1950, περισσότερο από ενάμιση αιώνα *μετά* τα πρώτα σύγχρονα νομοθετήματα περί ΔΙ —το 1790—,[60] έγινε επιτέλους μια προσπάθεια, όταν ανατέθηκε στον οικονομολόγο —της Αυστριακής Σχολής!— Fritz Machlup να εκπονήσει εξαντλητική μελέτη για την Υποεπιτροπή Ευρεσιτεχνιών, Εμπορικών Σημάτων και Πνευματικής Ιδιοκτησίας της Γερουσίας των ΗΠΑ. Κατέληξε:

> *Κανένας οικονομολόγος, βάσει της σημερινής γνώσης, δεν θα μπορούσε να δηλώσει με βεβαιότητα ότι το σύστημα ευρεσιτεχνιών, όπως λειτουργεί σήμερα, επιφέρει καθαρό όφελος ή καθαρή ζημία στην κοινωνία. Το καλύτερο που μπορεί να κάνει είναι να διατυπώσει παραδοχές και να προβεί σε εικασίες σχετικά με τον βαθμό στον οποίο η πραγματικότητα αντιστοιχεί σε αυτές τις παραδοχές… Αν δεν είχαμε σύστημα ευρεσιτεχνιών, θα ήταν ανεύθυνο, βάσει της σημερινής μας γνώσης για τις οικονομικές συνέπειές του, να προτείνουμε τη θέσπισή του.*[61]

Και η εμπειρική τεκμηρίωση υπέρ των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν έχει ενισχυθεί καθόλου στις σχεδόν επτά δεκαετίες που μεσολάβησαν από την έκθεση του Machlup. Όπως έγραψε το 1986 ο George Priest, καθηγητής οικονομικής ανάλυσης του δικαίου (law and economics) στο Yale, «Στο σημερινό επίπεδο γνώσης, οι οικονομολόγοι δεν γνωρίζουν σχεδόν τίποτε για την επίδραση του συστήματος ευρεσιτεχνιών ή άλλων συστημάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην κοινωνική ευημερία».[62] Παρόμοια σχόλια επαναλαμβάνουν και άλλοι ερευνητές. Οι Wesley Cohen και Stephen Merrill γράφουν: «Υπάρχουν τόσο θεωρητικοί όσο και εμπειρικοί λόγοι να αμφισβητούμε κατά πόσον τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας προάγουν ουσιωδώς την καινοτομία στους περισσότερους κλάδους. … Η βιβλιογραφία για την επίδραση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην καινοτομία πρέπει να θεωρείται ακόμη υπό διαμόρφωση».[63] Οι Γάλλοι ερευνητές François Lévêque και Yann Ménière, της École des Mines de Paris, παρατήρησαν το 2004:

> *Η κατάργηση ή η διατήρηση της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας δεν είναι… απλώς ένα καθαρά θεωρητικό ζήτημα. Για να αποφασίσουμε επ' αυτού από οικονομική σκοπιά, πρέπει να μπορούμε να αποτιμήσουμε όλες τις συνέπειες της προστασίας και να προσδιορίσουμε αν το σύνολο των ευνοϊκών επιδράσεων για την κοινωνία υπερβαίνει το σύνολο των αρνητικών. Δυστυχώς, αυτή η άσκηση [μια οικονομική ανάλυση του κόστους και των οφελών της διανοητικής ιδιοκτησίας] δεν είναι περισσότερο εφικτή σήμερα απ' ό,τι ήταν στην εποχή του Machlup [δεκαετία του 1950].*[64]

Πιο πρόσφατα, οι καθηγητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Βοστώνης —και οικονομολόγοι— Michael Meurer και Jim Bessen καταλήγουν ότι, κατά μέσο όρο, το σύστημα ευρεσιτεχνιών αποθαρρύνει την καινοτομία. Όπως γράφουν: «Φαίνεται απίθανο τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας να αποτελούν σήμερα αποτελεσματικό εργαλείο πολιτικής για την ενθάρρυνση της καινοτομίας συνολικά» (σ. 216). Αντιθέτως, φαίνεται σαφές ότι σήμερα «τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας λειτουργούν ως τροχοπέδη στην καινοτομία» (σ. 146). Εν συντομία, «το σύστημα ευρεσιτεχνιών αποτυγχάνει με βάση τα ίδια του τα κριτήρια» (σ. 145).[65] Ο καθηγητής νομικής Andrew Torrance και ο καθηγητής πληροφορικής Bill Tomlinson υποστηρίζουν ότι «υπάρχουν ελάχιστα εμπειρικά τεκμήρια που να στηρίζουν» τον ισχυρισμό ότι το σύστημα ευρεσιτεχνιών τονώνει την καινοτομία.[66]

Και σε εργασία του 2013, οι οικονομολόγοι Michele Boldrin και David Levine, συγγραφείς του επιδραστικού *Against Intellectual Monopoly* (Κατά του διανοητικού μονοπωλίου) (Boldrin και Levine 2008), καταλήγουν:

> *Η επιχειρηματολογία κατά των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας μπορεί να συνοψιστεί σύντομα: δεν υπάρχουν εμπειρικά τεκμήρια ότι συμβάλλουν στην αύξηση της καινοτομίας και της παραγωγικότητας…. Αυτή η αποσύνδεση βρίσκεται στη ρίζα αυτού που αποκαλείται «αίνιγμα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας»: παρά την τεράστια αύξηση του αριθμού των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και της ισχύος της νομικής προστασίας τους, η οικονομία των ΗΠΑ δεν έχει γνωρίσει ούτε θεαματική επιτάχυνση του ρυθμού τεχνολογικής προόδου ούτε μεγάλη αύξηση των επιπέδων δαπανών έρευνας και ανάπτυξης…*
>
> *Η λύση πολιτικής που προτιμούμε είναι να καταργηθούν πλήρως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και να βρεθούν άλλα νομοθετικά μέσα, λιγότερο ενάλωτα στην άσκηση πιέσεων και στην προσοδοθηρία, για την προαγωγή της καινοτομίας όταν υπάρχουν σαφή τεκμήρια ότι το laissez-faire παρέχει ανεπαρκή ποσότητά της.*[67]

Και το 2017, η οικονομολόγος Heidi L. Williams κατέληγε: «Συνοψίζοντας, τα στοιχεία από αλλαγές στη νομοθεσία περί ευρεσιτεχνιών παρέχουν ελάχιστες ενδείξεις ότι τα ισχυρότερα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας ενθαρρύνουν τις ερευνητικές επενδύσεις…».[68]

Εν συνόψει, δεν υπάρχουν σαφή εμπειρικά τεκμήρια υπέρ των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ υπάρχουν πολλά που συνηγορούν εναντίον τους. Οι υποστηρικτές των δικαιωμάτων ΔΙ δεν έχουν ανταποκριθεί στο βάρος απόδειξης που φέρουν. Η εικασία των Ιδρυτών για τη ΔΙ ήταν εσφαλμένη. Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και ευρεσιτεχνίας δεν είναι αναγκαία για τα δημιουργικά ή καλλιτεχνικά έργα, τις εφευρέσεις και την καινοτομία. Τα δικαιώματα ΔΙ δεν ενθαρρύνουν καν τη διανοητική δημιουργία. Αν μη τι άλλο, τα τεκμήρια στηρίζουν την αντίληψη της κοινής λογικής ότι τα δικαιώματα ΔΙ δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να

στρεβλώνουν και να παρεμποδίζουν την καινοτομία και την καλλιτεχνική δημιουργικότητα, όπως θα αναμενόταν από κάθε κρατική παρέμβαση στην αγορά και στα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Αυτά τα μονοπωλιακά προνόμια πλουτίζουν ορισμένους εις βάρος άλλων, στρεβλώνουν την αγορά και τον πολιτισμό και μας καθιστούν όλους φτωχότερους.[69] Με δεδομένα τα διαθέσιμα τεκμήρια, όποιος αποδέχεται τον ωφελιμισμό θα έπρεπε να *αντιτίθεται στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας* και στην πνευματική ιδιοκτησία.[70]

C. Επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ βάσει της σύμβασης και της απάτης

1. Απάτη και λογοκλοπή

Εκτός από τα δεοντολογικά και συνεπειοκρατικά επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ, πολλοί υπερασπιστές της υποστηρίζουν ότι ορισμένες μορφές ΔΙ, όπως τα εμπορικά σήματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και η πνευματική ιδιοκτησία, μπορούν να δικαιολογηθούν με βάση την απάτη, τη λογοκλοπή ή άλλους λόγους.

Όπως πολλοί υπερασπιστές της ΔΙ δεν διακρίνουν προσεκτικά τα διάφορα είδη δικαιωμάτων ΔΙ μεταξύ τους —πράγμα όχι παράξενο, δεδομένου ότι πολλά από αυτά τα δικαιώματα είναι αυθαίρετα, συγκεχυμένα, δυσνόητα και νομοθετικά κατασκευασμένα—, έτσι συγχέουν και το τεχνητό αδίκημα της προσβολής ΔΙ με την κλοπή και με άλλες δραστηριότητες, όπως η πειρατεία, η λογοκλοπή, η ανεντιμότητα, η ψευδής παράσταση, ακόμη και η απάτη. Αυτά τα επιχειρήματα είναι σχεδόν πάντοτε ασυνάρτητα και βασίζονται σε ψευδείς παραδοχές και εσφαλμένες περιγραφές των δικαιωμάτων ΔΙ και άλλων ζητημάτων. Καταρχάς, η προσβολή ΔΙ *δεν είναι κλοπή*. Είναι *προσβολή*, ένας τεχνητός όρος που σημαίνει απλώς παραβίαση δικαιωμάτων ΔΙ του θετικού δικαίου.[71] Ούτε έχει η ΔΙ οποιαδήποτε σχέση με την απάτη, την ανεντιμότητα, την εσφαλμένη απόδοση της πατρότητας ή τη λογοκλοπή.

Για παράδειγμα, η προσβολή εμπορικού σήματος δεν απαιτεί να έχουν εξαπατηθεί τα «θύματα» ούτε καν να έχουν περιέλθει σε σύγχυση. Γι’ αυτό η πώληση μιας απομίμησης τσάντας Chanel ή ρολογιού Rolex σε πελάτη που γνωρίζει ότι πρόκειται για απομίμηση εξακολουθεί να θεωρείται προσβολή εμπορικού σήματος.[72] Αν πωλώ ένα πανομοιότυπο αντίγραφο του τελευταίου μυθιστορήματος Harry Potty, δεν διαπράττω λογοκλοπή, αφού δεν ισχυρίζομαι ότι είμαι ο συγγραφέας. Ομοίως, αν πωλώ αντίτυπα ενός μυθιστορήματος Harry Potter και αφαιρέσω το όνομα της J. K. Rowling, αντικαθιστώντας το με το δικό μου, εξακολουθεί να πρόκειται για προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας. Και αν πωλώ το *Tom Sawyer*, το οποίο δεν προστατεύεται πλέον από πνευματική ιδιοκτησία, με το δικό μου όνομα αντί εκείνου του Mark Twain, αυτό είναι ανέντιμο και αποτελεί λογοκλοπή, αλλά όχι προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας —ούτε καν απάτη, αφού το έργο είναι τόσο γνωστό ώστε κανείς δεν θα εξαπατούνταν· και αν κάποιος εξαπατούνταν, θα εφαρμοζόταν το δίκαιο της απάτης, όχι της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας δεν έχει καμία σχέση με την εσφαλμένη απόδοση της πατρότητας, την απάτη, τη λογοκλοπή ή την ανεντιμότητα. Αν γράψω μια εργασία στο πανεπιστήμιο και παραλείψω να αποδώσω καταλλήλως τα παραθέματα από έργα άλλων, αυτό μπορεί να αποτελεί ή να μην αποτελεί προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας —συνήθως δεν αποτελεί—, αλλά είναι λογοκλοπή, η οποία συνιστά

ιδιωτικό συμβατικό ή ηθικό ζήτημα μεταξύ φοιτητή και εκπαιδευτικού ιδρύματος, άσχετο με το δίκαιο της ΔΙ. Κανένα από αυτά τα συγκεχυμένα επιχειρήματα που επιχειρούν να δικαιολογήσουν τη ΔΙ δεν ευσταθεί.

2. ΔΙ μέσω σύμβασης[73]

Άλλοι υποστηρίζουν ότι κάποια μορφή πνευματικής ιδιοκτησίας ή διπλώματος ευρεσιτεχνίας θα μπορούσε να δημιουργηθεί με συμβατικές τεχνικές —για παράδειγμα, με την πώληση ενός φορέα περιεχομένου συγκεκριμένης μορφής, όπως βιβλίου, CD κ.λπ., ή μιας χρήσιμης μηχανής σε έναν αγοραστή υπό τον όρο ότι δεν θα αντιγραφεί ούτε θα αποκαλυφθεί σε άλλους. Υποστηρίζεται ότι αυτό θα μπορούσε κατά κάποιον τρόπο να δεσμεύει όχι μόνο τα συμβαλλόμενα μέρη αλλά ακόμη και τρίτους, δημιουργώντας έτσι περιορισμούς παρόμοιους με εκείνους της νομοθεσίας περί ευρεσιτεχνιών και πνευματικής ιδιοκτησίας. Αυτό το επιχείρημα όμως είναι βαθιά εσφαλμένο.

Ας έχουμε κατά νου ότι τα δικαιώματα ιδιοκτησίας είναι δικαιώματα *in rem*, ισχύοντα έναντι πάντων, σε αντίθεση με τα συμβατικά δικαιώματα, τα οποία είναι μόνο δικαιώματα *in personam* — δικαιώματα μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Είναι παράνομο να επιτεθείτε στο σώμα μου, να εισβάλετε στο σπίτι μου ή να κλέψετε το αυτοκίνητό μου όχι επειδή έχουμε συνάψει συμφωνία, αλλά επειδή τα δικαιώματα ιδιοκτησίας μου είναι *in rem* —ισχύουν έναντι όλου του κόσμου. Αντιθέτως, όπως έχω επισημάνει προηγουμένως, «Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από δεσμευτικές συμφωνίες, ή συμβάσεις, δεσμεύουν μόνο τα συμβαλλόμενα μέρη. Η σχέση μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών μοιάζει με ιδιωτικό νόμο που εφαρμόζεται μόνο σε αυτά, όχι στον κόσμο γενικά».[74] Η σύμβαση είναι ο «νόμος μεταξύ των μερών» και δεν δεσμεύει τρίτους, οι οποίοι δεν βρίσκονται σε «συμβατικό δεσμό» με τον αρχικό πωλητή.[75]

Για να μπορούσε ένα συμβατικό σχήμα να αναπαραγάγει δικαιώματα ΔΙ, όπως τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας ή πνευματικής ιδιοκτησίας, η σύμβαση θα έπρεπε να δεσμεύει όχι μόνο τον πωλητή και τον αγοραστή, αλλά και όλους τους τρίτους. Η σύμβαση μεταξύ αγοραστή και πωλητή δεν μπορεί να το κάνει αυτό —δεσμεύει μόνο τον αγοραστή και τον πωλητή. Ο Rothbard υποστηρίζει το αντίθετο, χρησιμοποιώντας το ακόλουθο παράδειγμα:

> *Ας υποθέσουμε ότι ο Brown επιτρέπει στον Green να εισέλθει στο σπίτι του και του δείχνει μια εφεύρεσή του που έως τότε κρατούσε μυστική, αλλά μόνο υπό τον όρο ότι ο Green θα διατηρήσει εμπιστευτική αυτή την πληροφορία. Σε αυτή την περίπτωση, ο Brown έχει παραχωρήσει στον Green όχι απόλυτη κυριότητα επί της γνώσης της εφεύρεσής του, αλλά κυριότητα υπό όρο, διατηρώντας ο ίδιος την εξουσία του κυρίου να διαδίδει τη γνώση της εφεύρεσης. Αν ο Green αποκαλύψει παρ' όλα αυτά την εφεύρεση, παραβιάζει το εναπομένον δικαίωμα ιδιοκτησίας του Brown να διαδίδει τη γνώση της εφεύρεσης και είναι, επομένως, κατά τούτο κλέφτης.*

> *... Μια συνήθης αντίρρηση έχει ως εξής: έστω ότι θα ήταν εγκληματικό για τον Green να παράγει και να πωλεί την ποντικοπαγίδα του Brown· ας υποθέσουμε όμως ότι κάποιος άλλος, ο Black, ο οποίος δεν έχει συνάψει σύμβαση με τον Brown, τυχαίνει να δει την ποντικοπαγίδα του Green και κατόπιν προχωρεί στην παραγωγή και πώληση αντιγράφων της. Γιατί να διωχθεί αυτός; Η απάντηση είναι ότι, όπως και στην κριτική μας για τους διαπραγματεύσιμους τίτλους, κανείς δεν μπορεί να αποκτήσει ευρύτερο τίτλο κυριότητας επί κάποιου πράγματος από εκείνον που έχει ήδη παραχωρηθεί ή πωληθεί. Ο Green δεν είχε το*

> *πλήρες δικαίωμα ιδιοκτησίας επί της ποντικοπαγίδας του, σύμφωνα με τη σύμβασή του με τον Brown —είχε όλα τα δικαιώματα εκτός από το δικαίωμα να την πωλήσει ή να πωλήσει αντίγραφό της. Επομένως, όμως, ο τίτλος του Black επί της ποντικοπαγίδας, η κυριότητα επί των ιδεών στο μυαλό του Black, δεν μπορεί να είναι ευρύτερος από εκείνον του Green και, συνεπώς, και αυτός θα παραβίαζε την ιδιοκτησία του Brown, μολονότι ο ίδιος δεν είχε συνάψει την ίδια τη σύμβαση.*[76]

Το επιχείρημα του Rothbard είναι εσφαλμένο. Πρώτον, προϋποθέτει ότι η *γνώση* μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο κυριότητας, πράγμα που συνιστά λήψη του ζητουμένου και είναι επίσης απλώς ψευδές. Όπως υποστηρίχθηκε παραπάνω —βλ. Μέρος II.Β και Μέρος III.Α.3—, όλα τα δικαιώματα ιδιοκτησίας είναι δικαιώματα επί σπάνιων πόρων δεκτικών σύγκρουσης. Τα μέσα δράσης διακρίνονται από τη *γνώση* που *καθοδηγεί* τη δράση. Ο ίδιος ο Rothbard, όπως παρατέθηκε στο Μέρος III.Α.3, αναγνωρίζει σαφώς τη σημασία της γνώσης στην *καθοδήγηση* των δράσεων· χωρίς τεχνολογικές ιδέες, σχέδια ή «συνταγές», ο δρων δεν θα μπορούσε να *δράσει* για τη *μετατροπή* «του σιδήρου σε χάλυβα, του σιταριού σε αλεύρι, του ψωμιού και του ζαμπόν σε σάντουιτς κ.λπ.».[77] Παρατηρεί ότι χρησιμοποιεί τη *γνώση* και τις *τεχνολογικές ιδέες* του για να του υποδείξουν πώς να *χρησιμοποιήσει* και να *αναδιατάξει* σπάνια μέσα.[78] Όμως, όπως επισήμαινε ο Mises, «τα μέσα είναι αναγκαστικά πάντοτε περιορισμένα, δηλαδή σπάνια σε σχέση με τις υπηρεσίες για τις οποίες επιθυμεί να τα χρησιμοποιήσει ο άνθρωπος».[79] Αυτό όμως *δεν* ισχύει για τη γνώση που καθοδηγεί τη δράση.[80] Δεν μπορούν να υπάρχουν δικαιώματα ιδιοκτησίας επί της γνώσης.

Ας δεχθούμε ότι ο Green χρησιμοποιεί τη γνώση του για την ποντικοπαγίδα του Brown ώστε να κατασκευάσει αντίγραφα και ότι αυτό μεταδίδει κατά κάποιον τρόπο στον Black τη γνώση του σχεδίου της ποντικοπαγίδας: είτε αγοράζει ένα αντίγραφο από τον Green είτε *παρατηρεί* το αντίγραφό του είτε ίσως ο Green απλώς το εξηγεί στον Black ή δημοσιεύει τις πληροφορίες στο Διαδίκτυο.[81] Ο Rothbard λέει ότι «η κυριότητα επί των ιδεών στο μυαλό του Black δεν μπορεί να είναι ευρύτερη από εκείνη του Green». Ο Black όμως δεν χρειάζεται να έχει ιδέες «στην κυριότητά του» για να τις χρησιμοποιήσει· στην πραγματικότητα, οι ιδέες και η γνώση *δεν μπορούν* να αποτελέσουν αντικείμενο κυριότητας· η γνώση απλώς *καθοδηγεί* τη δράση. Σε αυτή την περίπτωση, θα μπορούσε να καθοδηγήσει τον Black στην κατασκευή της δικής του ποντικοπαγίδας. Ο Black όχι μόνο δεν έχει σύμβαση με τον Brown —ούτε καν με τον Green—, αλλά μπορεί να μην έχει αγοράσει ποτέ ούτε καν να έχει αγγίξει αντίγραφο της ποντικοπαγίδας του Green. Μπορεί απλώς να την έχει παρατηρήσει. Ή ίσως ο Green να το είπε στον White και ο White στον Black. Όταν ο Black χρησιμοποιεί γνώση που κατέχει —αλλά δεν έχει στην κυριότητά του!— για να κατασκευάσει μια ποντικοπαγίδα, δεν παραβιάζει με κανέναν τρόπο οποιαδήποτε σύμβαση ή δικαίωμα ιδιοκτησίας του Brown.

Ως άλλο παράδειγμα που έχω δώσει προηγουμένως για να δείξω τον παραλογισμό του επιχειρήματος της ΔΙ μέσω σύμβασης, ας υποθέσουμε ότι ένας συγγραφέας πωλεί φυσικά αντίτυπα των βιβλίων του στην Amazon και η Amazon απαιτεί από κάθε αγοραστή να συμφωνήσει ότι δεν θα χρησιμοποιεί ούτε θα αντιγράφει το βιβλίο που αγοράζει και, επιπλέον, ότι θα υποχρεώνει κάθε μεταγενέστερο αγοραστή του βιβλίου να υπογράφει παρόμοια συμφωνία. Είναι δύσκολο να φανταστούμε ότι μια τέτοια πρακτική θα ήταν βιώσιμη, για δύο λόγους. Πρώτον, για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση, η σύμβαση θα πρέπει να επιβάλλει στον αγοραστή κάποια χρηματική

ποινή σε περίπτωση αθέτησης.[82] Αν πρόκειται για μικρή ποινή, όπως 1 δολάριο, τότε πολλοί αγοραστές θα πληρώνουν απλώς το «πρόστιμο» και θα αντιγράφουν το βιβλίο. Επομένως, η ποινή πρέπει να είναι μεγάλη για να αποτρέπει τους αγοραστές από την αντιγραφή.

Λίγοι αγοραστές όμως θα κατέβαλλαν περίπου 20 δολάρια για ένα βιβλίο και συγχρόνως θα αναλάμβαναν πιθανή ευθύνη εκατομμυρίων δολαρίων αν το αντέγραφαν ή το χρησιμοποιούσαν κατά μη επιτρεπόμενο τρόπο. Αντιθέτως, σε έναν κόσμο χωρίς πνευματική ιδιοκτησία, όπου τα «πειρατικά» βιβλία θα ήταν εύκολα διαθέσιμα, ο αγοραστής θα απέφευγε απλώς την Amazon και την επαχθή σύμβασή της και θα αποκτούσε ένα φθηνότερο ή δωρεάν αντίτυπο διαδικτυακά ή από κάποιον άλλον εκδότη. Προφανώς, ένα τέτοιο επιχειρηματικό μοντέλο είναι ανεφάρμοστο.

Ας υποθέσουμε όμως ότι το επιχειρηματικό μοντέλο λειτουργεί κατά κάποιον τρόπο και ότι υπάρχουν πολλοί αγοραστές του βιβλίου που έχουν συμφωνήσει να μην το αντιγράφουν. Και πάλι, αν ένας από αυτούς το αντιγράψει και αναρτήσει αντίγραφό του στο Διαδίκτυο, τρίτοι θα μπορούσαν να κατεβάσουν το αρχείο και να τυπώσουν και να πωλήσουν αντίτυπά του, αφού: (α) δεν έχουν σύμβαση με την Amazon ή τον συγγραφέα —ή τον αγοραστή— και (β) δεν *χρειάζονται* την άδεια κανενός για να το κάνουν, επειδή *η γνώση και η πληροφορία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κυριότητας*.

Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας *in rem* δεν μπορούν να απορρέουν από συμβάσεις.

D. ΔΙ, νομοθεσία και κράτος

Μια τελευταία αδυναμία της ΔΙ, ιδίως των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και της πνευματικής ιδιοκτησίας, μπορεί να αναφερθεί σύντομα εδώ. Τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας είναι νομοθετικά συστήματα, συστήματα που μπορούν να κατασκευαστούν μόνο μέσω νομοθεσίας και, επομένως, *πάντοτε* κατασκευάζονταν μέσω νομοθεσίας.[83] Ένας κώδικας ευρεσιτεχνιών ή πνευματικής ιδιοκτησίας δεν θα μπορούσε να αναδυθεί στο αποκεντρωμένο νομικό σύστημα μιας ελεύθερης κοινωνίας, το οποίο διαμορφώνεται μέσω της εκδίκασης επιμέρους υποθέσεων, περισσότερο απ' όσο θα μπορούσαν να αναδυθούν ο Νόμος για τους Αμερικανούς με Αναπηρίες ή το Medicare. Η ΔΙ απαιτεί τόσο νομοθετικό σώμα όσο και κράτος. Για τους ελευθεριστές ή άλλους που απορρίπτουν τη νομιμοποίηση του κράτους[84] ή του νομοθετικά θεσπισμένου δικαίου,[85] αυτό αποτελεί ένα ακόμη επιχείρημα κατά των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

IV

Οραματιζόμενοι έναν κόσμο χωρίς ΔΙ

Όπως υποστηρίχθηκε παραπάνω, είναι σχετικά εύκολο να εξηγηθεί τι είναι προβληματικό στη ΔΙ, μόλις κατανοηθούν η φύση και ο σκοπός των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και η φύση των δικαιωμάτων ΔΙ: τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας είναι τεχνητά, κρατικά παραχωρούμενα μονοπωλιακά προνόμια που υπονομεύουν και προσβάλλουν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Όμως η συνεπειοκρατική και ωφελιμιστική νοοτροπία είναι τόσο βαθιά ριζωμένη, ώστε ακόμη και άνθρωποι που βλέπουν τα ηθικά προβλήματα του δικαίου της ΔΙ απαιτούν ενίοτε από τον αντίπαλό της να εξηγήσει πώς θα υπήρχε καινοτομία σε έναν κόσμο χωρίς ΔΙ. Πώς θα κέρδιζαν χρήματα οι συγγραφείς; Πώς θα χρηματοδοτούνταν οι υπερπαραγωγές του κινηματογράφου; Γιατί να εφεύρει κάποιος οτιδήποτε αν δεν μπορούσε να λάβει δίπλωμα ευρεσιτεχνίας; Πώς θα μπορούσαν οι επιχειρήσεις να αντεπεξέλθουν στο κόστος ανάπτυξης φαρμάκων αν έπρεπε να αντιμετωπίσουν ανταγωνισμό;

Όταν συναντώ τέτοιες απαιτήσεις και ερωτήματα, θυμάμαι τα σχόλια του John Hasnas στο κλασικό άρθρο του «Ο Μύθος του Κράτους Δικαίου». Αφού επιχειρηματολογεί κατά του κράτους και υπέρ της αναρχίας, ο Hasnas παρατηρεί:

> *Πώς θα ήταν μια ελεύθερη αγορά νομικών υπηρεσιών;*

> *Μπαίνω πάντοτε στον πειρασμό να δώσω την ειλικρινή και ακριβή απάντηση σε αυτή την πρόκληση, δηλαδή ότι όποιος θέτει το ερώτημα χάνει την ουσία. Αν οι άνθρωποι διέθεταν τη σοφία και την ικανότητα παραγωγής γνώσης που απαιτούνται για να περιγράψουν πώς θα λειτουργούσε μια ελεύθερη αγορά, αυτό θα αποτελούσε το ισχυρότερο δυνατό επιχείρημα υπέρ του κεντρικού σχεδιασμού. Κανείς δεν υποστηρίζει την ελεύθερη αγορά λόγω κάποιας ηθικής σφραγίδας έγκρισης γραμμένης στους ουρανούς, αλλά επειδή είναι αδύνατον οι άνθρωποι να συγκεντρώσουν τη γνώση των τοπικών συνθηκών και την προβλεπτική ικανότητα που απαιτούνται για να οργανώσουν αποτελεσματικά τις οικονομικές σχέσεις μεταξύ εκατομμυρίων ατόμων. Είναι δυνατόν να περιγράψουμε πώς θα ήταν μια ελεύθερη αγορά υποδημάτων επειδή ήδη έχουμε μία. Μια τέτοια περιγραφή όμως αποτελεί απλώς παρατήρηση της σημερινής κατάστασης μιας λειτουργούσας αγοράς, όχι πρόβλεψη του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι θα οργανώνονταν για να προσφέρουν ένα αγαθό που σήμερα δεν διατίθεται μέσω της αγοράς. Το να απαιτεί κανείς από έναν υπέρμαχο του δικαίου της ελεύθερης αγοράς —ή, για τον ίδιο λόγο, από τον Socrates της Monosizea— να περιγράψει εκ των προτέρων πώς οι αγορές θα παρείχαν νομικές υπηρεσίες —ή υποδήματα — σημαίνει ότι του θέτει μια αδύνατη πρόκληση. Επιπλέον, αν ένας υπέρμαχος του δικαίου της ελεύθερης αγοράς —ή ο Socrates— δεχόταν έστω αυτή την πρόκληση, θα επιδιδόταν σε αυτοαναιρούμενη δραστηριότητα, αφού όσο επιτυχέστερα θα μπορούσε να περιγράψει πώς θα λειτουργούσε η αγορά δικαίου —ή υποδημάτων—, τόσο περισσότερο θα αποδείκνυε ότι αυτή θα μπορούσε να διοικείται από κρατικούς σχεδιαστές. Οι ελεύθερες αγορές ικανοποιούν τις ανθρώπινες επιθυμίες καλύτερα από τα κρατικά μονοπώλια ακριβώς επειδή επιτρέπουν σε απεριόριστο αριθμό προμηθευτών να το επιχειρήσουν. Προτιμώντας εκείνους που*

> *ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους και οδηγώντας σε αποτυχία όσους δεν το κάνουν, οι καταναλωτές προσδιορίζουν την άριστη μέθοδο παροχής. Αν ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί εκ των προτέρων το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας επιλογής, δεν θα υπήρχε ανάγκη για την ίδια τη διαδικασία.*[86]

Με άλλα λόγια, η απάντηση σε μια τέτοια πρόκληση θα μπορούσε να είναι, όπως είπε ο Leonard Read: «Δεν γνωρίζω».[87]

Για να επιστρέψουμε στο παρόν θέμα: με την έλευση της κρατικής νομοθεσίας περί ΔΙ, το κράτος διέκοψε και απέκλεισε εκ των προτέρων οποιαδήποτε άλλα έθιμα, επιχειρηματικές διευθετήσεις, συμβατικά καθεστώτα, πρακτικές και ούτω καθεξής που θα είχαν αναμφίβολα αναδυθεί ελλείψει αυτής. Είναι επομένως φυσικό όσοι έχουν συνηθίσει στη ΔΙ να αισθάνονται κάποια ανησυχία για την αντικατάσταση του σημερινού προβληματικού συστήματος ΔΙ με… τίποτε —με ένα κενό. Είναι φυσικό οι άνθρωποι να αναρωτιούνται: «Ωραία, και τι θα συνέβαινε χωρίς αυτήν;». Όπως σημειώθηκε παραπάνω, ο λόγος για τον οποίο δεν είμαστε βέβαιοι πώς θα έμοιαζε ένας κόσμος χωρίς ΔΙ είναι ότι το κράτος έχει καταπνίξει εναλλακτικούς θεσμούς και πρακτικές.

Ας εξετάσουμε την ανάλογη περίπτωση κατά την οποία η FCC κατέλαβε και μονοπώλησε το πεδίο των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί των ραδιοκυμάτων, ακριβώς όταν αυτά άρχιζαν να αναπτύσσονται στο κοινό δίκαιο. Σήμερα οι άνθρωποι έχουν συνηθίσει στην ιδέα ότι το κράτος ρυθμίζει και κατανέμει δικαιώματα επί των ραδιοκυμάτων ή του φάσματος και μπορεί να φαντάζονται ότι θα επικρατούσε χάος αν καταργούνταν η FCC. Παρ' όλα αυτά, έχουμε κάποια ιδέα για τα δικαιώματα ιδιοκτησίας που θα μπορούσαν να αναδυθούν επί των ραδιοκυμάτων χωρίς κεντρική κρατική ανάμειξη.[88]

Σε κάθε περίπτωση, επειδή οι άνθρωποι αναπόφευκτα θα θέσουν το ερώτημα, εμείς οι αντίπαλοι της ΔΙ προσπαθούμε ενίοτε να διατυπώσουμε ορισμένες προβλέψεις, λύσεις και απαντήσεις. Έτσι, τελικά πρέπει να συμφωνήσουμε με τον Hasnas:

> *Μολονότι μπαίνω στον πειρασμό να δώσω αυτή την απάντηση, δεν το κάνω ποτέ. Αυτό συμβαίνει επειδή, αν και αληθής, δεν πείθει ποτέ. Αντιθέτως, συνήθως ερμηνεύεται ως έκκληση για τυφλή πίστη στην ελεύθερη αγορά, και η αδυναμία παροχής συγκεκριμένης εξήγησης για το πώς μια τέτοια αγορά θα παρείχε νομικές υπηρεσίες ερμηνεύεται ως απόδειξη ότι δεν μπορεί να τις παράσχει. Επομένως, παρά τον αυτοαναιρούμενο χαρακτήρα της προσπάθειας, συνήθως πράγματι επιχειρώ να υποδείξω πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει μια ελεύθερη αγορά δικαίου. (σσ. 226–227)*

Πώς θα αμείβονταν, λοιπόν, οι δημιουργοί περιεχομένου σε μια αγορά χωρίς ΔΙ; Πρώτον, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι αυτό που επιθυμούν οι υπερασπιστές της ΔΙ είναι ένας κόσμος όπου ο ανταγωνισμός έχει τιθασευτεί. Η άποψή τους είναι ότι:

> *Οι κυβερνήσεις θεσπίζουν νόμους διανοητικής ιδιοκτησίας πιστεύοντας ότι ένας προνομιούχος, μονοπωλιακός τομέας που λειτουργεί στις παρυφές της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς προάγει τη μακροχρόνια πολιτισμική και τεχνολογική πρόοδο καλύτερα από ένα καθεστώς ανεμπόδιστου ανταγωνισμού.*[89]

Έτσι, υποστηρίζουν την παραχώρηση μονοπωλίων από το κράτος, τα οποία προστατεύουν διάφορους δρώντες της αγοράς από τον ανταγωνισμό. Σε μια ελεύθερη κοινωνία χωρίς δικαιώματα ΔΙ, όμως, οι δημιουργοί περιεχομένου και οι καινοτόμοι θα αντιμετώπιζαν ανταγωνισμό όπως όλοι οι άλλοι.

Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η θέση του δημιουργού περιεχομένου που αντιγράφεται ή μιμείται εύκολα δεν διαφέρει κατά είδος από εκείνη οποιουδήποτε άλλου επιχειρηματία στην αγορά. Κάθε παραγωγός αντιμετωπίζει ανταγωνισμό. Αν ένας δεδομένος επιχειρηματίας αποκομίζει κέρδος, οι ανταγωνιστές το αντιλαμβάνονται και αρχίζουν να τον ανταγωνίζονται, διαβρώνοντας τα αρχικά κέρδη. Έτσι, οι δρώντες της αγοράς επιδιώκουν διαρκώς να καινοτομούν και να βρίσκουν νέους τρόπους ικανοποίησης των καταναλωτών, επιδιώκοντας τα φευγαλέα κέρδη. Οι περισσότεροι παραγωγοί αντιμετωπίζουν ποικίλα κόστη, συμπεριλαμβανομένων των κοστών αποκλεισμού. Για παράδειγμα:

> *Οι κινηματογράφοι, για παράδειγμα, επενδύουν σε μέσα αποκλεισμού, όπως ταμεία εισιτηρίων, τοίχους και ταξιθέτες, όλα σχεδιασμένα ώστε να αποκλείουν από την απόλαυση της υπηρεσίας όσους δεν καταβάλλουν αντίτιμο. Εναλλακτικά, βεβαίως, οι ιδιοκτήτες κινηματογράφων θα μπορούσαν να εγκαταστήσουν μηχανές προβολής και οθόνες σε δημόσια πάρκα και κατόπιν να επιχειρούν να εμποδίσουν τους περαστικούς να παρακολουθούν· ή θα μπορούσαν να ζητήσουν από το κράτος να αναγκάσει όλους όσοι δεν καταβάλλουν αντίτιμο να φορούν ειδικά γυαλιά που θα τους εμπόδιζαν να απολαμβάνουν την ταινία. Οι "drive-in" κινηματογράφοι, αντιμετωπίζοντας την προοπτική λαθρεπιβατών που θα κοιτούσαν πάνω από τους τοίχους, εγκατέστησαν —με σημαντική δαπάνη— ατομικά ηχεία για κάθε αυτοκίνητο, καθιστώντας έτσι το δημόσια προσβάσιμο οπτικό μέρος της ταινίας ελάχιστα ενδιαφέρον.... Κόστη αποκλεισμού ενυπάρχουν στην παραγωγή σχεδόν κάθε νοητού αγαθού.*[90]

Αυτό σημαίνει ότι αποτελεί ευθύνη των επιχειρηματιών των οποίων τα προϊόντα μιμούνται εύκολα να βρουν τρόπο να αποκομίσουν κέρδος και ότι δεν δικαιούνται να χρησιμοποιούν την κρατική βία για να σταματούν τους ανταγωνιστές. Κατά μία έννοια, αυτή είναι ήδη η κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι δημιουργοί περιεχομένου. Η πειρατεία είναι πραγματικότητα και δεν πρόκειται να εξαφανιστεί, εκτός αν τα ειδικά συμφέροντα των μεγάλων μέσων κατορθώσουν να κλείσουν το Διαδίκτυο. Ακόμη και εν μέσω εκτεταμένου διαμοιρασμού αρχείων και αδιαφορίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, η δημιουργικότητα βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο όλων των εποχών.[91] Η μόνη λύση στην πειρατεία και στον διαμοιρασμό αρχείων είναι η προσφορά καλύτερης υπηρεσίας·[92] για παράδειγμα, η διάθεση ταινιών ή μουσικής χωρίς DRM σε λογική τιμή, όπως έκανε ο κωμικός Louis C.K., κερδίζοντας 1 εκατομμύριο δολάρια σε περίπου 2 εβδομάδες.[93] Ή η χρήση μηχανισμών συλλογικής χρηματοδότησης, όπως το Kickstarter —η εταιρεία ηλεκτρονικών παιχνιδιών Double Fine Productions χρησιμοποίησε πρόσφατα το Kickstarter για να συγκεντρώσει 400.000 δολάρια για τη χρηματοδότηση ενός νέου παιχνιδιού περιπέτειας: 300.000 δολάρια για την ανάπτυξη του παιχνιδιού και 100.000 δολάρια για τη δημιουργία ντοκιμαντέρ σχετικά με τη διαδικασία. Πράγματι, κατά τον χρόνο συγγραφής, είχαν συγκεντρωθεί 1.095.783 δολάρια από 28.921 υποστηρικτές σε *1 ημέρα*.[94]

Και υπάρχουν ποικίλες τακτικές που μπορούν να υιοθετήσουν οι άνθρωποι σε διαφορετικούς κλάδους. Ένας τραγουδιστής ή μουσικός μπορεί να αποκτήσει θαυμαστές μέσω των ηχογραφήσεών του, ακόμη και αν αυτές διανέμονται δωρεάν, και να χρεώνει εισιτήρια για συναυλίες. Τα

κινηματογραφικά στούντιο μπορούν να πωλούν εισιτήρια για προβολές που προσφέρουν πλεονεκτήματα έναντι της οικιακής θέασης, όπως καλύτερο ήχο, τρισδιάστατη εικόνα, μεγάλες οθόνες και τα παρόμοια. Οι περισσότεροι συγγραφείς μη μυθοπλαστικών κειμένων —όπως ιστολόγοι ή καθηγητές νομικής που δημοσιεύουν δωρεάν άρθρα σε νομικά περιοδικά— δεν αμείβονται σήμερα, αλλά ασκούν αυτή τη δραστηριότητα για να ενισχύσουν τη φήμη και τις προοπτικές απασχόλησής τους, για διαφημιστικά έσοδα ή για άλλους λόγους. Μια μυθιστοριογράφος θα μπορούσε να γίνει δημοφιλής με τα πρώτα βιβλία της και κατόπιν να ζητήσει από τους θαυμαστές της να προαγοράσουν τη συνέχεια πριν από την έκδοσή της ή να αμειφθεί ως σύμβουλος μιας κινηματογραφικής μεταφοράς ή για να της παράσχει τη δημόσια επιδοκιμασία της.[95]

Δεν μπορούμε να προβλέψουμε όλους τους τρόπους που θα ανακαλύψει η ανθρώπινη επιχειρηματική δημιουργικότητα για να κερδίσει και να ευημερήσει σε μια ελεύθερη κοινωνία χωρίς κρατικά παραχωρούμενη προστασία από τον ανταγωνισμό. Υπάρχει όμως κάθε λόγος να πιστεύουμε ότι σε μια κοινωνία ιδιωτικού δικαίου θα ήμασταν ασύλληπτα πλουσιότεροι και ελευθερότεροι, με περισσότερη ποικιλία και διανοητική δημιουργικότητα από ποτέ. Το κράτος δεν είναι παρά εμπόδιο σε καθετί καλό στην ανθρώπινη κοινωνία.

V

Συμπέρασμα

Σκοπός των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας είναι να απονέμουν δικαιώματα κυριότητας, ώστε να επιτρέπουν την ειρηνική, συνεργατική και παραγωγική χρήση των σπάνιων πόρων. Στην περίπτωση του ίδιου του σώματος ενός προσώπου, η πρωταρχική αρχή κυριότητας είναι η αυτοκυριότητα επί του σώματός του και η σωματική του ακεραιότητα —η μη επίθεση. Για τους εξωτερικούς, μη σωματικούς πόρους που προηγουμένως δεν ανήκαν σε κανέναν, τα δικαιώματα ιδιοκτησίας απονέμονται και προσδιορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της *αρχικής ιδιοποίησης* —κατάληψης· *homesteading*—, της *συμβατικής μεταβίβασης τίτλου κυριότητας* και της *αποκατάστασης*.

Τα λεγόμενα δικαιώματα ΔΙ, όπως τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι μονοπωλιακά προνόμια που παραχωρούνται από το κράτος, αποδυναμώνουν και υπονομεύουν τα δικαιώματα ιδιοκτησίας επί σπάνιων πόρων και αντιβαίνουν στις αρχές της αρχικής ιδιοποίησης, της συμβατικής μεταβίβασης τίτλου κυριότητας και της αποκατάστασης. Ουσιαστικά, τα δικαιώματα ΔΙ είναι μη συναινετικές αρνητικές δουλείες που *παραβιάζουν* τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Επομένως, είναι ασυμβίβαστα με τα γνήσια δικαιώματα ιδιωτικής ιδιοκτησίας, την ελευθερία και τη δικαιοσύνη και στρεβλώνουν και παρεμποδίζουν την καλλιτεχνική δημιουργία και την καινοτομία. Επιπλέον, τα ωφελιμιστικά επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ είναι εσφαλμένα από την άποψη της ηθικής, της μεθοδολογίας και των τεκμηρίων, και τα δικαιώματα ΔΙ δεν μπορούν να προκύψουν από ιδιωτικές συμβατικές διευθετήσεις.

Δήλωση ανταγωνιστικών συμφερόντων. Ο συγγραφέας δεν έχει ανταγωνιστικά συμφέροντα σχετικά με το περιεχόμενο του παρόντος κειμένου.

Σημειώσεις

1 Βλ. Hoppe (2021a)· βλ. επίσης Hoppe (2022). ↩

2 Βλ. Kinsella, επιμ. (2023, Μέρος I)· Hughes (1988, σ. 288 κ.ε.). ↩

3 Τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, πνευματικής ιδιοκτησίας, εμπορικού σήματος και εμπορικού απορρήτου έχουν χαρακτηριστεί η «παραδειγματική τετράδα» των δικαιωμάτων ΔΙ. Cwik (2016, σ. 471). Άλλα νομικά δικαιώματα που συνήθως εντάσσονται στην κατηγορία της ΔΙ περιλαμβάνουν τα ηθικά δικαιώματα· την προστασία τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών· τα σχέδια κύτους σκαφών· τη «συγκεντρωμένη πληροφορία» ή άλλα δικαιώματα επί πληροφοριών ή βάσεων δεδομένων· τα δικαιώματα προσωπικότητας, εμπορικής εκμετάλλευσης της προσωπικής ταυτότητας, «ονόματος και εικόνας» και συναφή δικαιώματα· και άλλα. Βλ. Kinsella (4 Μαρτίου 2011d)· βλ. επίσης Samuelson (2000, σσ. 1147–1148)· Beitz (2005), για τα «ηθικά δικαιώματα» των δημιουργών καλλιτεχνικών και λογοτεχνικών έργων· και Hughes (1988, σ. 292).

Μολονότι τα δικαιώματα στη φήμη, τα οποία προστατεύονται από το δίκαιο της δυσφήμησης —έγγραφης και προφορικής—, δεν θεωρούνται συνήθως είδος ΔΙ, πιστεύω ότι θα έπρεπε να θεωρούνται τέτοιο, επειδή τα επιχειρήματα υπέρ των δικαιωμάτων στη φήμη και του δικαίου της δυσφήμησης είναι παρόμοια με εκείνα που προβάλλονται υπέρ άλλων μορφών ΔΙ, όπως τα εμπορικά σήματα· και επειδή το δίκαιο της δυσφήμησης είναι επίσης αθέμιτο,

όπως οι άλλες μορφές ΔΙ. Βλ. Kinsella (2024a). Για περαιτέρω κριτικές του δικαίου της δυσφήμησης, βλ. Rothbard (1998) και Block (2018). ↩

4 Από τεχνική άποψη, η «διανοητική ιδιοκτησία», ή ΔΙ, αναφέρεται στα *συμφέροντα που προστατεύονται από* διάφορα δικαιώματα ή νόμους ΔΙ —στο *αντικείμενο* του νομικού δικαιώματος— και διακρίνεται από τα *δικαιώματα* ΔΙ που παραχωρούν οι νόμοι περί ΔΙ. Για παράδειγμα, ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αποτελεί δικαίωμα ΔΙ —παραχωρούμενο από το δίκαιο των ευρεσιτεχνιών— που παρέχει στον κάτοχό του προστασία για την εφεύρεσή του —τη ΔΙ του· ένα δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας παρέχει στον δικαιούχο το νομικό δικαίωμα επί του δημιουργικού έργου του —της ΔΙ του. Ωστόσο, ο όρος «ΔΙ» χρησιμοποιείται συχνά κάπως ανεπίσημα τόσο για το δικαίωμα ΔΙ —ευρεσιτεχνίας ή πνευματικής ιδιοκτησίας— όσο και για το πράγμα που προστατεύεται από το δικαίωμα ΔΙ —εφεύρεση, δημιουργικό έργο. Έτσι, τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας κάποιου επί της εφεύρεσής του μπορεί να αναφέρονται ως η ΔΙ του, αντί ως το δικαίωμά του ΔΙ *επί* της εφεύρεσής του. Για να αποφεύγω την κουραστική επανάληψη, θα χρησιμοποιώ κι εγώ ενίοτε τον όρο ΔΙ για να αναφέρομαι στα *δικαιώματα* ΔΙ, εκτός αν τα συμφραζόμενα υποδεικνύουν διαφορετικά. Έτσι, όταν λέω ότι η ΔΙ πρέπει να καταργηθεί, δεν εννοώ ότι πρέπει να καταργηθούν οι εφευρέσεις ή τα έργα τέχνης —τα *αντικείμενα* των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας—, αλλά ότι πρέπει να καταργηθούν το δίκαιο της ΔΙ και τα δικαιώματα ΔΙ που παραχωρούνται μέσω αυτού.

Έχω επισημάνει κάτι παρόμοιο σχετικά με την ανακριβή χρήση του όρου «ιδιοκτησία» στην πολιτική φιλοσοφία, όπου η λέξη χρησιμοποιείται συνήθως για να δηλώσει το πράγμα που αποτελεί το *αντικείμενο* ενός δικαιώματος ιδιοκτησίας ή κυριότητας. Ωστόσο, όπως έχει σημειώσει ένας διακεκριμένος μελετητής:

> Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η λέξη *ιδιοκτησία* χρησιμοποιείται συχνά για να δηλώσει αδιακρίτως είτε τα *αντικείμενα* δικαιωμάτων … είτε τα *δικαιώματα* που έχουν τα πρόσωπα *επί πραγμάτων*. Έτσι, η γη, τα αυτοκίνητα και τα κοσμήματα λέγεται ότι αποτελούν ιδιοκτησία· και δικαιώματα όπως η κυριότητα, οι δουλείες και οι μισθώσεις λέγεται επίσης ότι αποτελούν ιδιοκτησία. Αυτή η λανθάνουσα σύγχυση μεταξύ δικαιωμάτων και αντικειμένων τους έχει τις ρίζες της σε κείμενα του ρωμαϊκού δικαίου και απαντά επίσης σε άλλα νομικά συστήματα του δυτικού κόσμου. *Η ακριβής ανάλυση θα πρέπει να περιορίζει τη χρήση της λέξης ιδιοκτησία στον προσδιορισμό των δικαιωμάτων που έχουν τα πρόσωπα επί πραγμάτων.*
>
> Yiannopoulos (2001, § 1), με παράλειψη παραπομπών· οι δύο τελευταίες εμφάσεις προστέθηκαν. Για άλλους προβληματισμούς σχετικά με την ανακρίβεια στη χρήση μεταφορών και ορισμών, βλ. Kinsella (12 Ιουνίου 2011h, 2023c, Παράρτημα Ι). Για τη διάκριση μεταξύ κατοχής και κυριότητας, βλ. Kinsella (2023c, υποσημειώσεις 28–29 και συνοδευτικό κείμενο· 2023e, στις υποσημειώσεις 34–35 και στο συνοδευτικό κείμενο· 2023f, υποσ. 36). ↩

5 Βλ. Kinsella (2023l, Μέρος IV.I). ↩

6 Ορισμένοι υπερασπιστές της ΔΙ φθάνουν στο σημείο να υποστηρίζουν απεριόριστη διάρκεια, όπως οι Lysander Spooner, Andrew J. Galambos, ορισμένοι οπαδοί της Rand —αν και όχι η ίδια η Rand—, Robert Wenzel, Victor Yarros, πιθανώς ο J. Neil Schulman κ.ά. Βλ. Spooner (1971a, b)· τη συζήτηση για τον Galambos στο Kinsella (2008a, 11 Απριλίου 2022b). Για τον Yarros, βλ. Kinsella (11 Ιουλίου 2022e). Βλ. επίσης Kinsella (28 Ιουλίου 2022f, 2023h)· Tucker (21 Φεβρουαρίου 2012)· McElroy (2002). ↩

7 Βλ. Kinsella, επιμ. (2023)· Kinsella (11 Ιουλίου 2022e)· McElroy (2002)· και Kinsella (1 Απριλίου 2011e, 13 Απριλίου 2011f). ↩

8 Βλ. Kinsella (24 Ιανουαρίου 2025b, 19 Μαρτίου 2025c)· και άλλες αναρτήσεις συγκεντρωμένες στην ενότητα τεχνητής νοημοσύνης του C4SIF. ↩

9 Ασκούνται διαρκώς πιέσεις όχι μόνο για την επέκταση της επιβολής και του πεδίου των υφιστάμενων δικαιωμάτων ΔΙ, αλλά και για τη δημιουργία νέων δικαιωμάτων ΔΙ, όπως δικαιωμάτων επί σχεδίων μόδας, τίτλων εφημερίδων, εμπορικής εκμετάλλευσης της προσωπικής ταυτότητας, υπερσυνδέσμων, αποσπασμάτων ειδήσεων και ούτω καθεξής. Βλ. τις παραπομπές στην υποσημείωση 3 ανωτέρω· Kinsella (2024a, υποσ. 6)· Crouch (19 Ιουλίου 2023)· και Kinsella (1 Φεβρουαρίου 2012c, 3 Οκτωβρίου 2012d). ↩

10 Βλ. Kinsella (8 Μαΐου 2025j)· Trump (12 Μαΐου 2025). ↩

11 Συμπεριλαμβανομένου εμού, δικηγόρου που ασκεί το δίκαιο των ευρεσιτεχνιών επί περισσότερα από 30 χρόνια. Βλ. Kinsella (28 Ιουλίου 2010d, 1 Απριλίου 2011e, 13 Απριλίου 2011f). ↩

12 Για ορισμένες προτάσεις μεταρρύθμισης της ΔΙ που δεν φθάνουν έως την κατάργησή της, βλ. Kinsella (20 Ιανουαρίου 2010b, 1 Φεβρουαρίου 2011b). ↩

13 Τα ζητήματα αυτής της ενότητας αναπτύσσονται περαιτέρω στο Kinsella (2023c, d). ↩

14 Βλ. Kinsella (28 Ιουνίου 2022c). ↩

15 Εδώ έρχεται στον νου η παρατήρηση του Hoppe ότι ορισμένοι άνθρωποι, όπως οι επιτιθέμενοι, μπορούν ενίοτε να αντιμετωπίζονται μόνο ως τεχνικά και όχι ως ηθικά προβλήματα. Hoppe (2006a, σσ. 333–334 και 384–386)· Kinsella (5 Ιανουαρίου 2013a). ↩

16 Kinsella (19 Απριλίου 2025e, 2024b). ↩

17 Όπως εξηγεί ο καθηγητής Yiannopoulos:

> Η *ιδιοκτησία* μπορεί να οριστεί ως *αποκλειστικό δικαίωμα ελέγχου ενός οικονομικού αγαθού* …· είναι η ονομασία μιας έννοιας που αναφέρεται στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις, στα προνόμια και στους περιορισμούς που διέπουν τις σχέσεις του ανθρώπου ως προς *πράγματα που έχουν αξία*. Οι άνθρωποι, παντού και πάντοτε, επιθυμούν την κατοχή πραγμάτων που είναι αναγκαία για την επιβίωση ή θεωρούνται πολύτιμα βάσει πολιτισμικών κριτηρίων και τα οποία, ως αποτέλεσμα της ζήτησης που στρέφεται προς αυτά, *καθίστανται σπάνια*. Οι νόμοι που επιβάλλει η οργανωμένη κοινωνία ρυθμίζουν τον ανταγωνισμό για αυτά τα επιθυμητά πράγματα και εγγυώνται την απόλαυσή τους. Αυτό που διασφαλίζεται ότι ανήκει σε κάποιον είναι ιδιοκτησία … [Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας] *παρέχουν άμεση και ευθεία εξουσία επί ενός πράγματος*.
>
> Yiannopoulos (2001, §§ 1, 2), με την πρώτη έμφαση στο πρωτότυπο· οι υπόλοιπες εμφάσεις προστέθηκαν. Βλ. επίσης Αστικός Κώδικας της Λουιζιάνας, άρθρο 477: «Η κυριότητα είναι το δικαίωμα που παρέχει σε ένα πρόσωπο άμεση, ευθεία και αποκλειστική εξουσία επί ενός πράγματος. Ο κύριος ενός πράγματος μπορεί να το χρησιμοποιεί, να το απολαμβάνει και να το διαθέτει εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος». Βλ. επίσης Kinsella (2023c, Παράρτημα Ι). Για την ιδιοκτησία ως *δικαίωμα αποκλεισμού* και όχι ως δικαίωμα *χρήσης*, βλ. στο ίδιο, Παράρτημα Ι, την ενότητα «Property as a Right to Exclude» και τις πηγές που παρατίθενται εκεί στις υποσημειώσεις 51 και 52. ↩

18 Για τον όρο «conflictable», βλ. Kinsella (2023l, κείμενο στην υποσ. 29 και διάσπαρτα· 31 Ιανουαρίου 2022a)· βλ. επίσης Kinsella (2023c, Παράρτημα Ι· 2023d, κείμενο στην υποσ. 10)· 2023i, στην υποσ. 62· 2023j, στην υποσ. 6· 2023k, υποσ. 19. Βλ. επίσης το έργο του Peter Janich, ο οποίος τονίζει τη σημασία της χρήσης των χεριών για τον χειρισμό αντικειμένων ως τρόπου αλληλεπίδρασης και επαφής του ανθρώπου με την πραγματικότητα. Αυτό υπογραμμίζει την κρίσιμη σημασία της φυσικής δύναμης στη χρήση και στην κατοχή πόρων και στηρίζει την ελευθεριστική άποψη ότι όλα τα δικαιώματα είναι δικαιώματα ιδιοκτησίας και ότι ο μόνος τρόπος προσβολής ή παραβίασης ενός δικαιώματος ιδιοκτησίας είναι η φυσική επέμβαση. Βλ. Hoppe (6 Ιουνίου 2024)· Kinsella (8 Μαΐου 2021a· 9 Ιουνίου 2011g). ↩

19 Βλ. Kinsella (2023c, σ. 12, υποσ. 4 και συνοδευτικό κείμενο, και σ. 16, κείμενο στην υποσ. 12· 2023i, σ. 91· 2023f, σσ. 359 και 362). Όπως σημειώνω στο Kinsella (2023c, υποσ. 16): «Οι ακόλουθοι όροι και διατυπώσεις μπορούν να θεωρηθούν κατά προσέγγιση συνώνυμοι, ανάλογα με τα συμφραζόμενα: επίθεση· έναρξη χρήσης βίας· παράνομη προσβολή· επέμβαση· μεταβολή χωρίς συναίνεση —ή χωρίς πρόσκληση— στη φυσική ακεραιότητα —ή στη χρήση, στον έλεγχο ή στην κατοχή— του σώματος ή της ιδιοκτησίας ενός άλλου προσώπου». ↩

20 Βλ. Hoppe (2021b, σ. 86): «για να αποφεύγεται κάθε σύγκρουση *από την ίδια την αρχή της ανθρωπότητας και εφεξής*, ο απαιτούμενος κανόνας πρέπει να αφορά την *αρχική ιδιωτικοποίηση* των αγαθών —τον πρώτο μετασχηματισμό “πραγμάτων” που παρέχει η φύση σε “οικονομικά αγαθά” και ιδιωτική ιδιοκτησία». ↩

21 Για περαιτέρω επιχειρήματα υπέρ αυτών των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και της προέλευσής τους από το θεμελιώδες γεγονός της σπανιότητας, καθώς και υπέρ της αυτοκυριότητας που βασίζεται στον άμεσο έλεγχο και της κυριότητας εξωτερικών πόρων μέσω αρχικής κατάληψης, βλ. Kinsella (2023c, d, f, i, Μέρη II.B και II.D)· Hoppe (2010, κεφ. 1, 2 και 7· 2021b, c). ↩

22 Kinsella (2023m, σ. xxii). Βλ. επίσης Kinsella (2023e, κείμενο στις υποσημειώσεις 14–16):

> Πρέπει να υπάρχει ένας αντικειμενικά ισχυρότερος δεσμός. Πώς προσδιορίζεται, λοιπόν, αυτός; Στο δυτικό ιδιωτικό δίκαιο και στον ελευθερισμό, ο οποίος αποτελεί πολύ συνεπέστερη επεξεργασία του, υπάρχουν βασικά δύο τύποι δεσμών —ο τύπος δεσμού που εφαρμόζεται στο σώμα σας, το οποίο είναι ένας μοναδικός σπάνιος πόρος· και ο τύπος δεσμού που εφαρμόζεται στους εξωτερικούς πόρους του κόσμου, οι οποίοι προηγουμένως ήταν σπάνιοι πόροι που δεν ανήκαν σε κανέναν. … Για τους σπάνιους πόρους του κόσμου … η *αρχική ιδιοποίηση*, η *σύμβαση* και η *αποκατάσταση* είναι βασικά οι μόνες τρεις αρχές για τον προσδιορισμό της κυριότητας επί εξωτερικών πόρων σε περίπτωση διαφοράς. Επομένως, αυτές οι τέσσερις αρχές —η κυριότητα επί του σώματος λόγω άμεσου ελέγχου, με εξαίρεση την απώ-
>
> λεια αυτού του δικαιώματος λόγω διάπραξης επίθεσης, συν τις τρεις αρχές για τους εξωτερικούς πόρους— είναι ο τρόπος με τον οποίο προσδιορίζουμε τον ισχυρότερο δεσμό, και αυτό αποτελεί τον πυρήνα όλων των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και κάθε δίκαιου δικαίου. Ένα ανεπτυγμένο σώμα ιδιωτικού δικαίου, για να είναι δίκαιο, πρέπει να βασίζεται σε αυτές τις βασικές αρχές και απλώς συνεπάγεται την επεξεργασία των λεπτομερειών καθώς εξελίσσεται το δίκαιο. ↩

23 Όπως σημειώνω αλλού:

> Η προστασία και ο σεβασμός των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας δεν αποτελούν, επομένως, αποκλειστικό γνώρισμα του ελευθερισμού. Κάθε νομικό σύστημα ορίζει και επιβάλλει κάποιο σύστημα δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Αυτό που διακρίνει τον ελευθερισμό είναι οι συγκεκριμένοι κανόνες απονομής ιδιοκτησίας που υιοθετεί —η άποψή του για το ποιος είναι κύριος κάθε πόρου που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διεκδίκησης ή σύγκρουσης και για το πώς προσδιορίζεται αυτό.
>
> Kinsella (2023c, σ. 14). Βλ. επίσης Kinsella (2023c, σ. 13, υποσ. 6 και συνοδευτικό κείμενο· 2023f, Μέρος II.A, σ. 361· 2023g, σ. 630, κείμενο στην υποσ. 22· 2023n, σ. 691, κείμενο στην υποσ. 49). ↩

24 Nance (1990, σ. 763). ↩

25 Πολλοί ελευθεριστές υποστηρικτές της ΔΙ διστάζουν να αναγνωρίσουν τη διάσταση της αποτυχίας της αγοράς στο επιχείρημά τους, ίσως επειδή έτσι γίνεται φανερό ότι προκρίνουν την κρατική παρέμβαση έναντι της ελεύθερης αγοράς και των δικαιωμάτων ιδιωτικής ιδιοκτησίας. Βλ. Kinsella (28 Ιουνίου 2022d). ↩

26 Σύνταγμα των ΗΠΑ, άρθρο I, τμήμα 8, ρήτρα 8. Ο Nance σχολιάζει ότι «η αναφορά στη “διασφάλιση” —αντί, ας πούμε, στην “παραχώρηση”— του “δικαιώματος” στους συγγραφείς και στους εφευρέτες υποδηλώνει επίσης ένα δεοντολογικό στοιχείο». Nance (1990, σ. 763). ↩

27 Nance (1990, σ. 764, με παράλειψη παραπομπών). Ασκώ κριτική στην εργασιακή θεωρία της ιδιοκτησίας που στηρίζει τον ελευθεριστικό δημιουργισμό στο Μέρος III.A κατωτέρω.

> Η ευρωπαϊκή αποδοχή της δικαιολόγησης της ΔΙ βάσει της προσωπικότητας είναι ένας λόγος για τον οποίο τα ηπειρωτικά συστήματα ΔΙ περιλαμβάνουν συχνά «ηθικά δικαιώματα», τα οποία, τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα, ήταν λιγότερο συνήθη στις αγγλοαμερικανικές έννομες τάξεις. Για τη σύνδεση μεταξύ δικαιωμάτων προσωπικότητας στο ηπειρωτικό δίκαιο και ηθικών δικαιωμάτων, βλ. Merryman (1976, σ. 1025). Για ένα πιο πρόσφατο παράδειγμα εφαρμογής τέτοιων αρχών, βλ. Grant (1 Φεβρουαρίου 2023)· επίσης Palmer (1990, σ. 820, υποσ. 6, και σσ. 841–843).
>
> Ο Tom G. Palmer, ο οποίος επισημαίνει ότι και ο Wilhelm von Humboldt συνέδεε τα δικαιώματα ιδιοκτησίας με την προσωπικότητα, ασκεί κριτική στη δικαιολόγηση της ΔΙ βάσει της προσωπικότητας στο Palmer (1990, σσ. 819–820 και Μέρος III, ιδίως σσ. 843–849). Βλ. επίσης Hughes (1988, σ. 290): «Αν αναπτυχθούν κατάλληλα, η εργασιακή θεωρία και η θεωρία της προσωπικότητας εξαντλούν από κοινού το σύνολο των ηθικά αποδεκτών δικαιολογήσεων της διανοητικής ιδιοκτησίας. Εν συντομία, η διανοητική ιδιοκτησία είναι είτε εργασία είτε προσωπικότητα· διαφορετικά, είναι κλοπή». Για περαιτέρω συζήτηση της δικαιολόγησης της ΔΙ βάσει της προσωπικότητας, βλ. Moore και Himma (2011, § 3.1)· Hughes (1988, Μέρος III)· Fisher (2001)· Menell κ.ά. (2022, κεφ. 1, § A)· και Kinsella (2023f, στην υποσ. 62). ↩

28 Βλ. Hughes (1988), όπου συζητούνται οι δικαιολογήσεις κατά Locke και Hegel· Fisher (2001, 17 Απριλίου 2023)· Soepboer (Ιούλιος 2009, § 3.3)· Hettinger (1989)· Rastogi (27 Φεβρουαρίου 2021)· Banerji (24 Οκτωβρίου 2021)· Gebray (2013)· και Moore και Himma (2011, § 3). ↩

29 «Τα επιχειρήματα του Thomas Jefferson, για παράδειγμα, περιλαμβάνουν ισχυρισμούς ότι ο δημιουργός μιας δημοσιευμένης ιδέας δεν υφίσταται απώλεια όταν επιτρέπει σε άλλους να τη χρησιμοποιούν, ένα επιχείρημα που συνδυάζει τη δεοντολογική με τη συνεπειοκρατική προσέγγιση …». Nance (1990, σ. 763). ↩

30 Όπως τα σχόλια του Warren Orbaugh στη συζήτηση που αναφέρεται στο Kinsella (8 Απριλίου 2025d). ↩

31 Το ζήτημα αυτό συζητείται περαιτέρω στο Kinsella (6 Μαΐου 2025i· 2023f, Μέρος III.B· 2023l, Μέρος IV.C). ↩

32 Ορισμένοι ελευθεριστές και άλλοι στοχαστές συλλογίζονται ότι:

> αν έχετε στην κυριότητά σας όσα δημιουργείτε, αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για τις χρήσιμες ιδέες. Για παράδειγμα, ο ελευθεριστής φιλόσοφος Tibor Machan έχει δηλώσει: «Φαίνεται ότι τα λεγόμενα διανοητικά πράγματα αποτελούν ακόμη καλύτερους υποψηφίους για να χαρακτηριστούν ιδιωτική ιδιοκτησία απ' ό,τι, ας πούμε, ένα δέντρο ή ένα βουνό». Και ο αντικειμενιστής φιλόσοφος David Kelley γράφει: «Η ουσιώδης βάση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας βρίσκεται στο φαινόμενο της δημιουργίας αξίας … Για πράγματα που έχει δημιουργήσει κανείς, όπως ένα νέο προϊόν, η πράξη της δημιουργίας του αποτελεί την πηγή του δικαιώματος, ανεξαρτήτως σπανιότητας».
>
> Kinsella (2023f, Μέρος III.B, σσ. 386–387· με παράλειψη παραπομπών και υποσημειώσεων). Βλ. επίσης Kinsella (2023l, Μέρος IV.I, σσ. 426–433), όπου ασκείται κριτική σε απόψεις για τη «δομική ενότητα της ακίνητης και της διανοητικής ιδιοκτησίας» (“The Structural Unity of Real and Intellectual Property”). ↩

33 Βλ. υποσημείωση 20 ανωτέρω. ↩

34 Βλ. υποσημείωση 78 κατωτέρω και συνοδευτικό κείμενο. ↩

35 Εδώ έρχεται στον νου το εξής σχόλιο του Hoppe: «Η συμβολή του Hayek στη διαμάχη για τον σοσιαλισμό πρέπει να απορριφθεί ως ψευδής, συγκεχυμένη και άσχετη». Hoppe (2006b, σ. 259)· βλ. επίσης Kinsella (2023o, Μέρος III.C· 2023p, κείμενο στην υποσ. 34). Βλ. επίσης το σχόλιό μου στο Kinsella (2024b):

> Είναι καιρός να εγκαταλείψουμε τις θεωρίες της σύμβασης που βασίζονται στην υπόσχεση, να απορρίψουμε την έννοια των δεσμευτικών υποσχέσεων και της αθέτησης σύμβασης και να αναπτύξουμε μια βελτιωμένη θεωρία της σύμβασης ως μεταβίβασης τίτλου κυριότητας (TTTC), σύμφωνα με την οποία οι συμβάσεις δεν θεωρούνται δεσμευτικές υποσχέσεις, αλλά συναινετικές μεταβιβάσεις τίτλου κυριότητας επί πόρων που ανήκουν σε κάποιον.
>
> Ομοίως, είναι καιρός να εγκαταλείψουμε την εργασιακή θεωρία της ιδιοκτησίας και τον ελευθεριστικό δημιουργισμό, ή δημιουργισμό κατά Locke. ↩

36 Για αυτό το ζήτημα, βλ. Kinsella (2023l, Μέρος IV.B). ↩

37 Βλ. Engstrom (7 Μαρτίου 2017). ↩

38 Ή μπορεί να διαταχθούν πελάτες που αγόρασαν κατά λάθος ένα αντίτυπο μυθιστορήματος του Harry Potter πριν από την επίσημη ημερομηνία έκδοσής του να μην το διαβάσουν· ή να διαταχθούν οι παραγωγοί του *Nosferatu* να καταστρέψουν όλα τα αντίτυπα. Βλ. Kinsella (3 Φεβρουαρίου 2010c)· Valjak (5 Απριλίου 2017)· European Innovation Council (31 Μαρτίου 2025)· και Scally (5 Μαρτίου 2022). ↩

39 Βλ. γενικά *Restatement (Third) of Property: Servitudes* (American Law Institute, 2000, § 1.2)· Αστικός Κώδικας της Λουιζιάνας, άρθρα 533, 534, 706. Η αρνητική δουλεία της ΔΙ επιβαρύνει τον κύριο κάποιου πόρου, όπως ενός εργοστασίου ή τυπογραφικού πιεστηρίου —του δουλεύοντος ή βεβαρημένου ακινήτου—, αλλά δεν υφίσταται υπέρ του κυρίου ενός δεσπόζοντος ακινήτου, όπως συμβαίνει στις πραγματικές δουλείες —Αστικός Κώδικας της Λουιζιάνας, άρθρα 646, 706—· αντιθέτως, υφίσταται υπέρ του δικαιούχου του δικαιώματος ΔΙ —ευρεσιτεχνίας ή πνευματικής ιδιοκτησίας— και, επομένως, διαθέτει επίσης στοιχεία προσωπικών δουλειών —Αστικός Κώδικας της Λουιζιάνας, άρθρα 533, 534. Οι αρνητικές δουλείες της ΔΙ ταξινομούνται ορθότερα ως μη εμφανείς, μη συναινετικές αρνητικές δουλείες, οι οποίες αποτελούν υβρίδιο πραγματικών και προσωπικών δουλειών, και επίσης ταξινομούνται ορθότερα ως άυλα κινητά. Βλ. Kinsella (23 Ιουνίου 2011i). Η φύση των δικαιωμάτων ΔΙ είναι κάπως περίπλοκη· γι' αυτό ευθύνονται οι δημιουργοί των δικαιωμάτων ΔΙ και όσοι επιδιώκουν να συσκοτίσουν την αληθινή φύση τους αποκαλώντας τα «δικαιώματα ιδιοκτησίας». Βλ. Kinsella (2023l, Μέρος IV.I· 6 Δεκεμβρίου 2010k). ↩

40 Επομένως, το πρόβλημα των δικαιωμάτων ΔΙ δεν είναι ότι οι ιδέες ή οι πληροφορίες «δεν είναι ιδιοκτησία», αλλά ότι τα δικαιώματα ΔΙ, όπως όλα τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, *είναι* δικαιώματα επί σπάνιων πόρων —άδικα όμως δικαιώματα, επειδή απονέμονται αυθαίρετα και κατά παράβαση των θεμελιωδών αρχών των κανόνων απονομής ιδιοκτησίας. Βλ. Kinsella (23 Απριλίου 2025g). Γι' αυτό είχα επισημάνει προ πολλού ότι τα δικαιώματα ΔΙ βασίζονται σε έναν «δεύτερο κανόνα αρχικής ιδιοποίησης», ο οποίος παραβιάζει τον πρωταρχικό κανόνα απόκτησης ιδιοκτησίας μέσω αρχικής ιδιοποίησης. Kinsella (4 Σεπτεμβρίου 2000)· βλ. επίσης Kinsella (2008a), την ενότητα «Two Types of Homesteading». ↩

41 Για περαιτέρω ανάπτυξη αυτού του ζητήματος, βλ. Kinsella (2023f, Μέρος III.B· 2023l, Μέρος IV.C· 6 Μαΐου 2025i, 18 Ιανουαρίου 2011a). ↩

42 Mises (1962, σ. 4). ↩

43 Mises (1998, σ. 93). ↩

44 Rothbard (2009, σ. 11). Βλ. επίσης Hülsmann (1997, σ. 44, η έμφαση προστέθηκε):

> Οι ποσότητες των μέσων που μπορούμε να διαθέσουμε —η ιδιοκτησία μας— είναι πάντοτε περιορισμένες. Έτσι, η επιλογή συνεπάγεται ότι ορισμένοι από τους σκοπούς μας πρέπει να παραμείνουν ανεκπλήρωτοι. Διατρέχουμε διαρκώς τον κίνδυνο να επιδιώκουμε σκοπούς λιγότερο σημαντικούς από εκείνους που θα μπορούσαν να είχαν επιδιωχθεί. Πρέπει να επιλέξουμε τη δράση που θεωρούμε σημαντικότερη, μολονότι αυτό που επιλέγουμε είναι ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιούμε την ιδιοκτησία μας. Δράση σημαίνει να χρησιμοποιούμε την ιδιοκτησία μας για την επιδίωξη όσων φαίνονται ως οι σημαντικότεροι σκοποί. … *Επιλέγοντας τη σημαντικότερη δράση, επιλέγουμε εμμέσως ορισμένα μέρη της τεχνολογικής μας γνώσης προς εφαρμογή.*
>
> Βλ. επίσης τη συναφή συζήτηση στο Kinsella (2023q, κείμενο στην υποσ. 32). ↩

45 Mises (1998, σ. 93). ↩

46 Για ανάπτυξη των ιδεών που συζητούνται σε αυτή την ενότητα, βλ. Kinsella (18 Ιανουαρίου 2011a, ενότητα «The Structure of Human Action: Means and Ends»· 2023l, Μέρος IV.E· 6 Ιανουαρίου 2010a). ↩

47 «Δικαιοσύνη είναι η σταθερή και διαρκής βούληση να αποδίδεται στον καθένα αυτό που του οφείλεται.… Τα παραγγέλματα του δικαίου είναι τα εξής: να ζει κανείς έντιμα, να μη βλάπτει κανέναν, να αποδίδει στον καθένα αυτό που του οφείλεται». Thomas, επιμ. (1975, βιβλίο 1, τίτλος 1). ↩

48 Για τις αδυναμίες του ωφελιμισμού και των διαπροσωπικών συγκρίσεων χρησιμότητας, βλ. Rothbard (2011a, b)· de Jasay (1997, σσ. 81–82, 92, 98, 144, 149–151)· και άλλες πηγές που παρατίθενται στο Kinsella (2008a, στην υποσ. 40). Βλ. επίσης Dworkin (1980a, b).

Για τον επιστημονισμό και τον εμπειρισμό, βλ. Rothbard (2011c) και Hoppe (2021d). Για τον επιστημολογικό δυϊσμό, βλ. Mises (1962, 2003)· Hoppe (1995). ↩

49 Ο Mises γράφει: «Μολονότι συνηθίζεται να γίνεται λόγος για το χρήμα ως μέτρο της αξίας και των τιμών, η έννοια είναι εντελώς εσφαλμένη. Εφόσον γίνεται αποδεκτή η υποκειμενική θεωρία της αξίας, αυτό το ζήτημα μέτρησης δεν μπορεί να προκύψει». Mises (1953, I.2.1). Επίσης: «Το χρήμα δεν είναι ούτε μέτρο αξίας ούτε μέτρο τιμών. Το χρήμα δεν μετρά την αξία. Ούτε οι τιμές μετρώνται σε χρήμα: είναι ποσά χρήματος». Mises (1981, σ. 99). Βλ. επίσης Mises (1998, σσ. 96, 122, 205, 211, 218 και 286). ↩

50 Kinsella (2 Φεβρουαρίου 2011c, 29 Ιουλίου 2011l, 6 Δεκεμβρίου 2011m)· Easterbrook (1990, σσ. 109–110). ↩

51 Βλ. Kinsella (3 Ιουλίου 2011j)· και Ridley (2020, σ. 347): «τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τείνουν να ευνοούν τις εφευρέσεις μάλλον παρά τις καινοτομίες: τις ανακαλύψεις αρχών στα προγενέστερα στάδια, αντί της προσαρμογής συσκευών στην αγορά στα μεταγενέστερα». ↩

52 Βλ. Kinsella (2023f, Μέρος III.Α· 27 Σεπτεμβρίου 2007, 29 Σεπτεμβρίου 2010h)· Cole (2001, σ. 89 κ.ε.). ↩

53 Kinsella (7 Μαρτίου 2005). ↩

54 Νόμος της Βασίλισσας Άννας (Statute of Anne), 1710· Νόμος περί Μονοπωλίων, 1624. ↩

55 Για την προέλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας, βλ. Fogel (2006)· Boldrin και Levine (2008, κεφ. 2)· και Johnson (2012, σ. 625): «Τα μονοπώλια που σήμερα αντιλαμβανόμαστε ως δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και ευρεσιτεχνίας δημιουργήθηκαν αρχικά με βασιλικό διάταγμα και παραχωρούνταν ως μορφή ευνοιοκρατίας και ελέγχου. Καθώς η εξουσία της μοναρχίας περιοριζόταν, αυτά τα παραχωρημένα μονοπώλια μεταρρυθμίστηκαν και, ουσιαστικά ελλείψει άλλης διευθέτησης, κατέληξαν στα χέρια συγγραφέων και εφευρετών». Βλ. επίσης Bell (2014, κεφ. 3). Για περισσότερα σχετικά με την προέλευση της ΔΙ, βλ. Kinsella, επιμ. (2023, Μέρος Ι)· τις παραπομπές στο Kinsella (2023s, υποσ. 3)· και την υποσημείωση 2 ανωτέρω. ↩

56 Σύνταγμα των ΗΠΑ (1787), άρθρο I, τμήμα 8, ρήτρα 8. Βλ. επίσης την υποσημείωση 29 ανωτέρω, σχετικά με τον συνδυασμό δεοντολογικών και συνεπειοκρατικών επιχειρημάτων από τον Jefferson. ↩

57 Βλ. Kinsella (23 Οκτωβρίου 2012e, 23 Οκτωβρίου 2012f). ↩

58 Βλ. Kinsella (2024a, στην υποσ. 10 και στο συνοδευτικό κείμενο)· Machlup (1958, Μέρος II.C)· Meiners και Staaf (1990, σσ. 911–912):

> Κατά τον δέκατο ένατο αιώνα, η διαμάχη για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας διατυπωνόταν με όρους ελεύθερου εμπορίου έναντι προστατευτισμού, με τους «προστατευτιστές» υπέρ της παραχώρησης μονοπωλίων στους εφευρέτες και τους «υπέρμαχους του ελεύθερου εμπορίου» κατά των παραχωρήσεων. Οι υπέρμαχοι του ελεύθερου εμπορίου ηττήθηκαν, αλλά όχι χωρίς μάχες. Ένα νομοσχέδιο για την αποδυνάμωση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ψηφίστηκε από τη Βουλή των Λόρδων στην Αγγλία το 1872. Η Ολλανδία κατήργησε τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας το 1869, αλλά τα επανέφερε το 1910. Η Ελβετία, η οποία αντιστάθηκε στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, τα υιοθέτησε το 1882. Μολονότι αρκετά τμήματα της Γερμανίας δεν υιοθέτησαν διπλώματα ευρεσιτεχνίας και ο καγκελάριος Bismarck ανακοίνωσε την αντίθεσή του προς αυτά το 1868, το 1877 υιοθετήθηκε ενιαίο σύστημα ευρεσιτεχνιών για ολόκληρο το Reich.
>
> Για περισσότερα σχετικά με αυτή την ιστορία, βλ. επίσης Macfie, επιμ. (1869)· Kinsella (6 Ιουνίου 2023v· 2023l, υποσ. 79 και συνοδευτικό κείμενο). ↩

59 Βλ. Kinsella (2023l, υποσ. 79)· Machlup (1958, σ. 26). Όπως εξηγείται στο Machlup και Penrose (1950) και συνοψίζεται στο Machlup (1958), οι οικονομολόγοι της ελεύθερης αγοράς άρχισαν να αντιτίθενται στο σύστημα ευρεσιτεχνιών στα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα, οδηγώντας ορισμένες χώρες να καταργήσουν ή να καθυστερήσουν την υιοθέτηση νόμων περί ευρεσιτεχνιών. Η κύρια κριτική ήταν ότι οι προστατευτικές παραχωρήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι ασυμβίβαστες με το ελεύθερο εμπόριο. Ωστόσο, η «Μακρά Ύφεση», που άρχισε το 1873, έστρεψε την κοινή γνώμη κατά του ελεύθερου εμπορίου, οδηγώντας στην κατάρρευση του κινήματος κατά των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και, τελικά, στην παγκόσμια επικράτηση των σύγχρονων συστημάτων ευρεσιτεχνιών. Βλ. επίσης, σχετικά, Meiners και Staaf (1990, σσ. 911–912). ↩

60 Βλ. *Patent Act of 1790* και *Copyright Act of 1790*. ↩

61 Machlup (1958, σσ. 79–80). ↩

62 Priest (1986). ↩

63 Cohen και Merrill (2003, σ. 3). ↩

64 Lévêque και Ménière (2004, σ. 102). ↩

65 Bessen και Meurer (2008). ↩

66 Torrance και Tomlinson (2009, σσ. 132 και 166). ↩

67 Boldrin και Levine (2013). ↩

68 Williams (Ιανουάριος 2017). ↩

69 Βλ. Kinsella (1 Αυγούστου 2010f· 3 Ιουλίου 2011j)· Ridley (2020, σ. 347). ↩

70 Ένα άλλο πρόβλημα της προσέγγισης μεγιστοποίησης του πλούτου είναι ότι δεν διαθέτει λογικό σημείο τερματισμού. Αν η προσθήκη —και η ενίσχυση— προστασίας ΔΙ αποτελεί κόστος που αξίζει να καταβληθεί για να παρακινηθεί πρόσθετη καινοτομία και δημιουργία πέρα από εκείνη που θα υπήρχε στην ελεύθερη αγορά —δηλαδή, αν η ποσότητα καινοτομίας και δημιουργίας χωρίς το δίκαιο της ΔΙ δεν είναι αρκετή—, τότε πώς γνωρίζουμε ότι έχουμε αρκετή τώρα, υπό ένα σύστημα ευρεσιτεχνιών και πνευματικής ιδιοκτησίας; Ίσως θα έπρεπε να αυξηθούν οι ποινές ή οι διάρκειες προστασίας: να επιβληθεί θανατική ποινή και να τριπλασιαστεί η διάρκεια των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικής ιδιοκτησίας. Και αν πάλι δεν είναι αρκετή; Γιατί να μην απαλλοτριώσουμε χρήματα των φορολογουμένων και να δημιουργήσουμε ένα κρατικό σύστημα βραβείων ή επάθλων, σαν ένα τεράστιο κρατικά διαχειριζόμενο Βραβείο Νόμπελ με χιλιάδες νικητές, για να τα απονέμουμε σε άξιους καινοτόμους, ώστε να δώσουμε κίνητρο για ακόμη περισσότερη καινοτομία; Όσο απίστευτο κι αν φαίνεται, έχει προταθεί και αυτό —ακόμη και από κατόχους Βραβείου Νόμπελ. Βλ. Kinsella (12 Αυγούστου 2008b, 23 Νοεμβρίου 2008c). ↩

71 Βλ. Kinsella (23 Απριλίου 2025h· 9 Ιανουαρίου 2012a). ↩

72 Kinsella (2024a, σσ. 285–287). ↩

73 Συζητώ τα προβλήματα του συμβατικού επιχειρήματος υπέρ της ΔΙ στο Kinsella (2008a, σσ. 51–55· 20 Απριλίου 2025f· 2023f, Μέρος III.C· 2023l, υποσ. 46· 13 Ιουνίου 2021b· 2023t, κείμενο στην υποσ. 52· 8 Ιανουαρίου 2025a). Βλ. επίσης τις οξυδερκείς παρατηρήσεις της Wendy McElroy επί του ζητήματος στο Kinsella (19 Μαρτίου 2013b)· επίσης Bouckaert (1990, σσ. 795 και 804–805). ↩

74 Kinsella (2024b, κείμενο στην υποσ. 3). Για περαιτέρω συζήτηση της ελευθεριστικής προσέγγισης του δικαίου των συμβάσεων, βλ. στο ίδιο και Kinsella (2023u). ↩

75 Βλ. Kinsella (2023f, Μέρος III.C· 2023t, κείμενο στην υποσ. 52). Ομοίως, σύμφωνα με τον μετακανόνα του διεθνούς δικαίου *pacta sunt servanda* —οι συμβάσεις πρέπει να τηρούνται—, οι συμβάσεις, δηλαδή οι συνθήκες μεταξύ κρατών, δημιουργούν ένα «δίκαιο της συμφωνίας» μεταξύ των μερών. Βλ. Rubins κ.ά. (2020, § 2.38).

Ας σημειωθεί ότι στη θεωρία της σύμβασης ως μεταβίβασης τίτλου κυριότητας των Rothbard και Evers, όπως την έχω αναπτύξει περαιτέρω, οι συμβάσεις δεν δημιουργούν δεσμευτικές υποσχέσεις ή εκτελεστές υποχρεώσεις, αλλά μόνο μεταβιβάσεις τίτλου κυριότητας επί πόρων που ανήκουν σε κάποιον. Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ της προσέγγισης της μεταβίβασης τίτλου κυριότητας και των συμβατικών προσεγγίσεων της σύμβασης δεν επηρεάζουν την παρούσα ανάλυση. ↩

76 Rothbard (1998, σ. 123). Πάρα πολλοί άλλοι διατυπώνουν παρόμοια επιχειρήματα υπέρ της ΔΙ μέσω σύμβασης, όλα εξίσου εσφαλμένα. Βλ. Kinsella (13 Ιουνίου 2021b· 28 Απριλίου 2019). Ο Schulman επίσης φαίνεται να θεωρεί ότι η ΔΙ, ή τα «logorights», αποτελεί κατά κάποιον τρόπο «διανοητικό κατασκεύασμα του δικαίου των συμβάσεων». Βλ. Kinsella (2023h). ↩

77 Rothbard (2009, σ. 11). Βλ. επίσης Kinsella (29 Σεπτεμβρίου 2010i· 16 Νοεμβρίου 2009b). ↩

78 Rothbard (2009, σσ. 3–4)· Kinsella (29 Σεπτεμβρίου 2010i). Βλ. επίσης Proudhon (1868, σ. 11):

> Οι δάσκαλοι της επιστήμης μάς διδάσκουν όλους —και οι υποστηρικτές της λογοτεχνικής ιδιοκτησίας είναι οι πρώτοι που το υποστηρίζουν— ότι ο άνθρωπος δεν έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ούτε ένα άτομο ύλης· ότι όλη του η δραστηριότητα συνίσταται στην ιδιοποίηση των δυνάμεων της φύσης, στη διοχέτευσή τους και στην τροποποίηση των αποτελεσμάτων τους, στη σύνθεση ή στην αποσύνθεση ουσιών, στη μεταβολή των μορφών τους και, μέσω αυτής της καθοδήγησης των φυσικών δυνάμεων, αυτού του μετασχηματισμού των ουσιών, αυτού του διαχωρισμού των στοιχείων, στο να καθιστά τη φύση [la création] χρησιμότερη, γονιμότερη, ευεργετικότερη, λαμπρότερη και αποδοτικότερη. Επομένως, κάθε ανθρώπινη παραγωγή συνίσταται (1ο) σε έκφραση ιδεών· (2ο) σε μετατόπιση ύλης.
>
> Βλ. επίσης περαιτέρω παραθέματα του Proudhon στο Kinsella (2023f, υποσ. 84). ↩

79 Mises (1998, σ. 93). ↩

80 Kinsella (2023l, Μέρος IV.E και υποσ. 59), όπου συζητούνται οι παρατηρήσεις του Hayek για το πώς η συσσώρευση ενός «αποθέματος εμπειρίας» συμβάλλει στην ανθρώπινη πρόοδο και στη δημιουργία πλούτου. Βλ. επίσης Kinsella (2023q, ενότητα «Replication and Civilization» και κείμενο στην υποσ. 24). ↩

81 Βλ. τη σχετική συζήτηση στο Kinsella (8 Ιανουαρίου 2025a). ↩

82 Στη δική μου εκδοχή της θεωρίας της σύμβασης ως μεταβίβασης τίτλου κυριότητας, δεν υπάρχει «αθέτηση σύμβασης»· μπορεί όμως να συμφωνηθεί μια υπό όρο μεταβίβαση τίτλου κυριότητας, βάσει της οποίας ο αγοραστής οφείλει να πληρώσει τον πωλητή αν προβεί σε μια συγκεκριμένη ενέργεια, όπως η αντιγραφή του βιβλίου. Βλ. Kinsella (2024b). Αυτό μπορεί να αποκληθεί «εκ των προτέρων συμφωνημένη αποζημίωση» και έχει το ίδιο αποτέλεσμα με την αθέτηση σύμβασης, η οποία επίσης οδηγεί στην επιδίκαση χρηματικής «αποζημίωσης», αφού σχεδόν ποτέ δεν διατάσσεται αυτούσια εκπλήρωση. ↩

83 Kinsella (24 Νοεμβρίου 2010j). ↩

84 Βλ. Kinsella (2023f, Μέρος II.F· 2023r)· επίσης Hasnas (2024), Narveson (2002) και Hoppe (2001). ↩

85 Βλ. Kinsella (2023o). ↩

86 Hasnas (1995, σ. 226). ↩

87 Read (2 Νοεμβρίου 2011). ↩

88 Για περισσότερα σχετικά με αυτό, βλ. Kelley και Donway (1985) και Kinsella (9 Αυγούστου 2009a). ↩

89 Reichman (1995, σ. 475, η έμφαση προστέθηκε)· βλ. επίσης Kinsella (19 Ιουλίου 2011k). ↩

90 Palmer (1989, σσ. 284–285)· βλ. επίσης Kinsella (2008a, υποσ. 67). ↩

91 Masnick (12 Φεβρουαρίου 2012c). ↩

92 Βλ. Masnick (6 Φεβρουαρίου 2012a)· Tassi (3 Φεβρουαρίου 2012). ↩

93 Kinsella (22 Δεκεμβρίου 2011n). ↩

94 Βλ. Kickstarter (2012). Βλ. επίσης Masnick (9 Φεβρουαρίου 2012b)· Orland (9 Φεβρουαρίου 2012). ↩

95 Kinsella (28 Ιουλίου 2010e, 9 Αυγούστου 2010g, 23 Ιανουαρίου 2012b, 2014). ↩

Βιβλιογραφία

American Law Institute. (2000). *Restatement (third) of property: Servitudes*. American Law Institute Publishers.

Banerji, O. (2021, 24 Οκτωβρίου). *Theories of protection of intellectual property rights*. IPleaders.in Blog. Σύνδεσμος.

Beitz, C. R. (2005). The moral rights of creators of literary and artistic works. *Journal of Political Philosophy, 13*, 330–358.

Bell, T. W. (2014). *Intellectual privilege: Copyright, common law, and the common good*. Mercatus Center. Σύνδεσμος.

Bessen, J., και Meurer, M. J. (2008). *Patent failure: How judges, bureaucrats, and lawyers put innovators at risk*. Princeton University Press.

Block, W. E. (2018). The slanderer and libeler. Στο *Defending the undefendable*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Boldrin, M., και Levine, D. K. (2008). *Against intellectual monopoly*. Cambridge University Press. Σύνδεσμος.

Boldrin, M., και Levine, D. K. (2013). The case against patents. *Journal of Economic Perspectives, 27*(1), 3–22. Σύνδεσμος.

Bouckaert, B. (1990). What is property? *Harvard Journal of Law & Public Policy, 13*(3), 775–816.

C4SIF. (2025). C4SIF resources. Σύνδεσμος.

Cohen, W. M., και Merrill, S. A. (2003). Εισαγωγή. Στο Cohen και Merrill (επιμ.), *Patents in the knowledge-based economy*. National Academies Press. Σύνδεσμος.

Cole, J. H. (2001). Patents and copyrights: Do the benefits exceed the costs? *Journal of Libertarian Studies, 15*(4), 79–105. Σύνδεσμος.

Copyright Act of 1790. Σύνδεσμος.

Crouch, D. (2023, 19 Ιουλίου). A national right of publicity: The federal anti-impersonation right (FAIR). *Patently-O*. Σύνδεσμος.

Cwik, B. (2016). Property rights in non-rival goods. *Journal of Political Philosophy, 24*(4), 470–486.

Dworkin, R. M. (1980a). Is wealth a value? *The Journal of Legal Studies, 9*(2), 191–226. Σύνδεσμος.

Dworkin, R. M. (1980b). Why efficiency? – A response to professors Calabresi and Posner. *Hofstra Law Review, 8*(3), 563–590. Σύνδεσμος.

Easterbrook, F. H. (1990). Intellectual property is still property. *Harvard Journal of Law & Public Policy, 13*(1), 108–118. Σύνδεσμος.

Engstrom, E. (2017, 7 Μαρτίου). *In Apple v. Samsung, SCOTUS Sided With Reason Over Rounded Corners*. Morning Consult. Σύνδεσμος.

European Innovation Council and SMEs Executive Agency. (2025, 31 Μαρτίου). *Nosferatu: The copyright-infringing masterpiece that ruined a film studio*. IP Helpdesk, European Commission. Σύνδεσμος.

Fisher, W. (2001). Theories of intellectual property. Στο S. Munzer (επιμ.), *New essays in the legal and political theory of property*. Cambridge University Press. Σύνδεσμος.

Fisher, W. (2023, 17 Απριλίου). IP theory. Σύνδεσμος.

Fogel, K. (2006). *The surprising history of copyright and the promise of a post-copyright world*. Question Copyright. Σύνδεσμος.

Gebray, K. D. (2013). Justifications for claiming intellectual property protection in traditional herbal medicine and biodiversity conservation: Prospects and challenges. *WIPO-WTO Colloquium Papers*, τόμ. 4. Σύνδεσμος.

Grant, D. (2023, 1 Φεβρουαρίου). Artist's lawsuit against school that sought to cover up his murals heads to appeals court. *The Art Newspaper*. Σύνδεσμος.

Hasnas, J. (1995). The myth of the rule of law. *Wisconsin Law Review, 1995*(1), 199–234. Σύνδεσμος.

Hasnas, J. (2024). The obviousness of anarchy. Στο *Common law liberalism: A new theory of the Libertarian Society*. Oxford University Press. Σύνδεσμος.

Hettinger, E. C. (1989). Justifying intellectual property. *Philosophy & Public Affairs, 18*(1), 31–52.

Hoppe, H.-H. (1995). *Economic science and the Austrian method*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Hoppe, H.-H. (2001, 31 Δεκεμβρίου). *Anarcho-capitalism: An annotated bibliography*. LewRockwell.com. Σύνδεσμος.

Hoppe, H.-H. (2006a). *The economics and ethics of private property: Studies in political economy and philosophy*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Hoppe, H.-H. (2006b). Socialism: A property or knowledge problem? Στο *The economics and ethics of private property: Studies in political economy and philosophy*. Mises Institute.

Hoppe, H.-H. (2010). *A theory of socialism and capitalism: Economics, politics, and ethics*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Hoppe, H.-H. (2021a). From the Malthusian trap to the industrial revolution: An explanation of social evolution. Στο *The great fiction: Property, economy, society, and the politics of decline* (δεύτερη διευρυμένη έκδοση). Mises Institute.

Hoppe, H.-H. (2021b). Of common, public, and private property and the rationale for total privatization. Στο *The great fiction: Property, economy, society, and the politics of decline* (δεύτερη διευρυμένη έκδοση). Mises Institute.

Hoppe, H.-H. (2021c). The ethics and economics of private property. Στο *The great fiction: Property, economy, society, and the politics of decline* (δεύτερη διευρυμένη έκδοση). Mises Institute.

Hoppe, H.-H. (2021d). In defense of extreme rationalism. Στο *The great fiction: Property, economy, society, and the politics of decline* (δεύτερη διευρυμένη έκδοση). Mises Institute.

Hoppe, H.-H. (2022, 20 Ιανουαρίου). PFP041 | Hans-Hermann Hoppe, from the Malthusian trap to the industrial revolution: An explanation of social evolution (PFS 2009). *Property and Freedom Podcast*. Σύνδεσμος.

Hoppe, H.-H. (2024, 6 Ιουνίου). *My discovery of human action and of mises as a philosopher*. HansHoppe.com. Σύνδεσμος. Υπό έκδοση στο *Essays in honor of the seventy-fifth anniversary of "human action"*. Mises Institute (αναμενόμενη έκδοση 2025).

Hughes, J. (1988). The philosophy of intellectual property. *Georgetown Law Journal, 77*(2), 287–366. Σύνδεσμος 1· Σύνδεσμος 2· Σύνδεσμος 3.

Hülsmann, G. (1997). Knowledge, judgment, and the use of property. *The Review of Austrian Economics, 10*(1), 23–48. Σύνδεσμος.

de Jasay, A. (1997). *Against politics: On government, anarchy, and order*. Routledge.

Johnson, E. E. (2012). Intellectual property and the incentive fallacy. *Florida State University Law Review, 39*, 623–679. Σύνδεσμος.

Kelley, D., και Donway, R. (1985). *Laissez Parler: Freedom in the electronic media*. Social Philosophy & Policy Center.

Kickstarter. (2012). Double fine adventure. Περίοδος χρηματοδότησης: 8 Φεβρουαρίου 2012–13 Μαρτίου 2012. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2000, 4 Σεπτεμβρίου). In defense of Napster and against the second homesteading rule. *LewRockwell.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2005, 7 Μαρτίου). There's no such thing as a free patent. *Mises Daily*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2007, 27 Σεπτεμβρίου). What are the costs of the patent system? *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2008a). *Against intellectual property*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2008b, 12 Αυγούστου). Libertarian Favors $80 Billion Annual Tax-Funded 'Medical Innovation Prize Fund'. *Mises Economic Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2008c, 23 Νοεμβρίου). $30 Billion Taxfunded innovation contracts: The 'progressive-libertarian' solution. *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2009a, 9 Αυγούστου). Why airwaves (electromagnetic spectra) are (arguably) property). *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2009b, 16 Νοεμβρίου). Rand on IP, owning 'values', and 'rearrangement rights.' *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010a, 6 Ιανουαρίου). Intellectual property and the structure of human action. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010b, 20 Ιανουαρίου). Reducing the cost of IP law. *Mises Daily*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010c, 3 Φεβρουαρίου). The patent, copyright, trademark, and trade secret horror files. *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010d, 28 Ιουλίου). The death throes of pro-IP libertarianism. *Mises Daily*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010e, 28 Ιουλίου). Examples of ways content creators can profit without intellectual property. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010f, 1 Αυγούστου). Leveraging IP. *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010g, 9 Αυγούστου). Innovations that thrive without IP. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010h, 29 Σεπτεμβρίου). Costs of the patent system revisited. *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010i, 29 Σεπτεμβρίου). Locke on IP; Mises, Rothbard, and Rand on creation, production, and "rearranging". *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010j, 24 Νοεμβρίου). The Mountain of IP Legislation. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2010k, 6 Δεκεμβρίου). Intellectual Properganda. *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011a, 18 Ιανουαρίου). Intellectual freedom and learning versus patent and copyright. *Economic Notes*, αρ. 113. Libertarian Alliance [Ηνωμένο Βασίλειο]. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011b, 1 Φεβρουαρίου). How to improve patent, copyright, and trademark law. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011c, 2 Φεβρουαρίου). Intellectual property's great fallacy. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011d, 4 Μαρτίου). Types of intellectual property. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011e, 1 Απριλίου). The origins of libertarian IP abolitionism. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011f, 13 Απριλίου). The four historical phases of IP abolitionism. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011g, 9 Ιουνίου). Hoppe on falsificationism, empiricism, and apriorism and protophysics. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011h, 12 Ιουνίου). On the danger of metaphors in scientific discourse. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011i, 23 Ιουνίου). Intellectual property rights as negative servitudes. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011j, 3 Ιουλίου). Milton Friedman (and Rothbard) on the distorting and skewing effect of patents. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011k, 19 Ιουλίου). Intellectual property advocates hate competition. *Mises Economics Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011l, 29 Ιουλίου). “Mark Lemley: The Very Basis of Our Patent System… Is A Myth.” *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011m, 6 Δεκεμβρίου). ‘The’ purpose of patent law. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2011n, 22 Δεκεμβρίου). Comedian Louis C.K. makes $1 million selling DRM free video via PayPal on his own website. *C4SIF.org*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2012a, 9 Ιανουαρίου). Stop calling patent and copyright ‘property’; stop calling copying ‘theft’ and ‘piracy’. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2012b, 23 Ιανουαρίου). Conversation with an author about copyright and publishing in a free society. *C4SIF.org*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2012c, 1 Φεβρουαρίου). Ed Lopez: Fashion copyright: A new defense of design copying. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2012d, 3 Οκτωβρίου). Fashion rights extension to copyright coming down the pike. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2012e, 23 Οκτωβρίου). The overwhelming empirical case against patent and copyright. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2012f, 23 Οκτωβρίου). Legal scholars: Thumbs down on patent and copyright. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2013a, 5 Ιανουαρίου). Hoppe on treating aggressors as mere ‘technical problems.’ *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2013b, 19 Μαρτίου). McElroy: ‘On the subject of intellectual property’ (1981). *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2014). *Do business without intellectual property*. Liberty.me. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2015, 14 Φεβρουαρίου). KOL172 | “rethinking intellectual property: History, theory, and economics: Lecture 1: History and law (Mises Academy, 2011). *Kinsella on Liberty Podcast*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2019, 28 Απριλίου). Bryan Caplan’s view on slavery contracts and IP. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2021a, 8 Μαΐου). KOL272–2 | Q&A with Hülsmann, Dürr, Kinsella, Hoppe (PFS 2019). *Kinsella on Liberty Podcast*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2021b, 13 Ιουνίου). Richard O. Hammer: Intellectual property rights viewed as contracts. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2022a, 31 Ιανουαρίου). On conflictability and conflictable resources. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2022b, 11 Απριλίου). Transcript: Debate with Robert Wenzel on intellectual property. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2022c, 28 Ιουνίου). Human action and universe creation. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2022d, 28 Ιουνίου). IP law and 'market failure'. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2022e, 11 Ιουλίου). Benjamin Tucker and the great nineteenth century IP debates in *Liberty* magazine. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2022f, 28 Ιουλίου). James L. Walker (Tak Kak), 'The Question of Copyright' (1891). *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023a). *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023b). *You can't own ideas: Essays on intellectual property*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023c). What libertarianism is. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023d). How we come to own ourselves. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023e). Selling does not imply ownership, and vice-versa: A dissection. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023f). Law and intellectual property in a stateless society. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023g). On libertarian legal theory, self-ownership, and drug laws. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023h). Conversation with Schulman about Logorights and Media-Carried property. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023i). A libertarian theory of punishment and rights. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023j). Dialogical arguments for libertarian rights. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023k). Causation and aggression. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023l). Against intellectual property after twenty years. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023m). Πρόλογος. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023n). Libertarianism after fifty years: What have we learned? Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023o). Legislation and the discovery of law in a free society. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023p). Knowledge, calculation, conflict, and law. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023q). Goods, scarce and nonscarce. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023r). What it means to be an Anarcho-Capitalist. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023s). "Introduction to Origitent." Στο Kinsella (2023a).

Kinsella, S. (2023t). On the logic of libertarianism and why intellectual property doesn't exist. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023u). A libertarian theory of contract: Title transfer, binding promises, and inalienability. Στο *Legal foundations of a free society*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2023v, 6 Ιουνίου). Nineteenth century criticism of the patent system. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (επιμ.). (2023w). *The anti-IP reader: Free market critiques of intellectual property*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2024a). Defamation as a type of intellectual property. Στο J. G. Hülsmann και S. Kinsella (επιμ.), *A life in liberty: Liber Amicorum in honor of Hans-Hermann Hoppe*. Papinian Press. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2024b). The title-transfer theory of contract. *Papinian Press occasional paper*, αρ. 1, έκδ. 1.13. Υπό έκδοση στο D. Howden (επιμ.), *Palgrave handbook of Misesian Austrian economics*. Palgrave, αναμενόμενη έκδοση 2025. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025a, 8 Ιανουαρίου). David Gordon on IP. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025b, 24 Ιανουαρίου). Libertarian and IP answer man: Artificial intelligence and IP. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025c, 19 Μαρτίου). Whereupon Grok admits it (and AI) is severely gimped by copyright law. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025d, 8 Απριλίου). KOL458 | patent and copyright versus innovation, competition, and property rights (APEE 2025). *Kinsella on Liberty Podcast*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025e, 19 Απριλίου). On property rights in superabundant bananas and property rights as normative support for possession. *StephanKinsella.com*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025f, 20 Απριλίου). IP as contract. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025g, 23 Απριλίου). IP is not 'not property'. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025h, 23 Απριλίου). Copying, patent infringement, copyright infringement are not ‘theft,’ stealing, piracy, plagiarism, knocking off, ripping off. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025i, 6 Μαΐου). Libertarian and Lockean creationism: Creation as a source of wealth, not property rights. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Kinsella, S. (2025j, 8 Μαΐου). Trump’s ‘worst idea’: Undercutting patent-inflated monopoly pharmaceutical patents. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Lévêque, F., και Ménière, Y. (2004). *The economics of patents and copyrights*. Berkeley Electronic Press. Σύνδεσμος.

Αστικός Κώδικας της Λουιζιάνας [La. Civ. Code]. (2025). Σύνδεσμος.

Macfie, R. A. (επιμ.). (1869). *Recent discussions on the abolition of patents for inventions in the United Kingdom, France, Germany, and the Netherlands: Evidence, speeches, and papers in its favour: With suggestions as to international arrangements regarding inventions and copyright*. Longmans, Green, Reader and Dyer. Σύνδεσμος.

Machlup, F. (1958). *An economic review of the patent system*. Υποεπιτροπή Ευρεσιτεχνιών, Εμπορικών Σημάτων και Πνευματικής Ιδιοκτησίας της Γερουσίας των ΗΠΑ, 85ο Κογκρέσο, 2η σύνοδος, Μελέτη αρ. 15. Σύνδεσμος.

Machlup, F., και Penrose, E. (1950). The patent controversy in the nineteenth century. *The Journal of Economic History, 10*(1), 1–29.

Masnick, M. (2012a, 6 Φεβρουαρίου). Hollywood wants to kill piracy? No problem: Just offer something better. *Techdirt*. Σύνδεσμος.

Masnick, M. (2012b, 9 Φεβρουαρίου). People rushing to give hundreds of thousands of dollars in just hours for brand new adventure game. *Techdirt*. Σύνδεσμος.

Masnick, M. (2012c, 12 Φεβρουαρίου). We’re living in the most creative time in history. *Techdirt*. Σύνδεσμος.

McElroy, W. (2002). Intellectual property. Στο *The debates of liberty: An overview of individualist anarchism, 1881–1908*. Lexington Books. Σύνδεσμος. Αναδημοσιεύτηκε χωρίς τις σημειώσεις τέλους με τίτλο “copyright and patent in Benjamin Tucker’s periodical”, *Mises Daily*, 28 Ιουλίου 2010. Σύνδεσμος αναδημοσίευσης.

Meiners, R. E., και Staaf, R. J. (1990). Patents, copyrights, and trademarks: Property or monopoly. *Harvard Journal of Law & Public Policy, 13*(3), 911–948.

Menell, P. S., Lemley, M. A., Merges, R. P., και Bangladesh, S. (2022). *Intellectual property in the new technological age: Volume I: Perspectives, trade secrets & patents*. Clause 8 Publishing.

Merryman, J. H. (1976). The refrigerator of Bernard buffet. *Hastings Law Journal, 27*(5), 1023–1049. Σύνδεσμος.

Moore, A. D. (επιμ.). (1997). *Intellectual property: Moral legal and international dilemmas*. Rowman & Littlefield. Σύνδεσμος.

Moore, A. D., και Himma, K. E. (2011). Intellectual property. Στο E. N. Zalta (επιμ.), *Stanford encyclopedia of philosophy*. Stanford University. Σύνδεσμος 1· Σύνδεσμος 2.

Nance, D. A. (1990). Foreword: Owning ideas. *Harvard Journal of Law & Public Policy, 13*(3), 757–774.

Narveson, J. (2002). The anarchist's case. Στο *Respecting persons in theory and practice*. Rowman & Littlefield.

Orland, K. (2012, 9 Φεβρουαρίου). Double Fine seeks to cut out publishers with Kickstarter-funded adventure. *ars technica*. Σύνδεσμος.

Palmer, T. G. (1989). Intellectual property: A non-Posnerian law and economics approach. *Hamline Law Review, 12*(2), 261–304. Σύνδεσμος.

Palmer, T. G. (1990). Are patents and copyrights morally justified? The philosophy of property rights and ideal objects. *Harvard Journal of Law & Public Policy, 13*(3), 817–865. Σύνδεσμος.

Patent Act of 1790. Σύνδεσμος.

Priest, G. (1986). What economists can tell lawyers about intellectual property: Comment on Cheung. *Research in Law and Economics, 8*, 19–24.

Proudhon, P.-J. (1868). Les Majorats littéraires (μτφρ. L. Sundkvist). Στο L. Bently και M. Kretschmer (επιμ.), *Primary sources on copyright (1450–1900)*. Σύνδεσμος.

Rastogi, V. (2021, 27 Φεβρουαρίου). Theories of intellectual property rights. *Enhelion Blogs*. Σύνδεσμος.

Read, L. (2011, 2 Νοεμβρίου). I don't know. *Mises Daily*. Σύνδεσμος.

Reichman, J. H. (1995). Charting the collapse of the patent-copyright dichotomy: Premises for a restructured international intellectual property system. *Cardozo Arts & Entertainment Law Journal, 13*, 475–520. Σύνδεσμος.

Ridley, M. (2020). *How innovation works: And why it flourishes in freedom*. Harper.

Rothbard, M. N. (1998). Knowledge, true and false. Στο *The ethics of liberty*. New York University Press. Σύνδεσμος.

Rothbard, M. N. (2009). *Man, economy, and state, with power and market* (έκδοση για μελετητές, 2η έκδ.). Mises Institute. Σύνδεσμος.

Rothbard, M. N. (2011a). Praxeology, value judgments, and public policy. Στο *Economic controversies*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Rothbard, M. N. (2011b). Toward a reconstruction of utility and welfare economics. Στο *Economic controversies*. Mises Institute. Σύνδεσμος.

Rothbard, M. N. (2011c). The mantle of science. Στο *Economic controversies*. Mises Institute.

Rubins, N. D., Papanastasiou, T. N., και Kinsella, S. (2020). *International investment, political risk, and dispute resolution: A practitioner's guide* (2η έκδ.). Oxford University Press.

Samuelson, P. (2000). Privacy as intellectual property. *Stanford Law Review, 52*(5), 1125–1175. Σύνδεσμος.

Scally, D. (2022, 5 Μαρτίου). Nosferatu and the fangs of copyright infringement. *Irish Times*. Σύνδεσμος.

Soepboer, M. (2009, Ιούλιος). *Libertarian views on intellectual property law: An analysis of laissez-faire theories applied on the modern day IP system* [Μεταπτυχιακή διατριβή Εμπορικού Δικαίου, University of Cape Town, School for Advanced Legal Studies]. Σύνδεσμος.

Spooner, L. (1971a). A letter to scientists and inventors, on the science of justice, and their rights of perpetual property in their discoveries and inventions. Στο C. Shively (επιμ.), *The collected works of Lysander Spooner* (τόμ. 3, ανατυπωμένη έκδοση). M&S Press. 1971 [1855]. Σύνδεσμος.

Spooner, L. (1971b). The law of intellectual property or an essay on the right of authors and inventors to a perpetual property in their ideas. Στο C. Shively (επιμ.), *The collected works of Lysander Spooner* (τόμ. 3, ανατυπωμένη έκδοση). M&S Press. 1971 [1855]. Σύνδεσμος.

Statute of Anne. (1710). An act for the encouragement of learning, 8 Ann. c. 21 (Αγγλία).

Statute of Monopolies. (1624). An act concerning monopolies, 21 Jac. 1 c. 3 (Αγγλία).

Tassi, P. (2012, 3 Φεβρουαρίου). You will never kill piracy, and piracy will never kill you. *Forbes*. Σύνδεσμος.

Thomas, J. A. C. (επιμ.). (1975). *The Institutes of Justinian: Text, translation, and commentary* (μτφρ. J. A. C. Thomas). North-Holland Publishing Company.

Torrance, A. W., και Tomlinson, B. (2009). Patents and the regress of useful arts. *Columbia Science and Technology Law Review, 10*, 130–168. Σύνδεσμος.

Trump, D. J. (2025, 12 Μαΐου). Executive order: Delivering most-favored-nation prescription drug pricing to American patients. *White House*. Σύνδεσμος.

Tucker, J. A. (2012, 21 Φεβρουαρίου). Eternal Copyright. *C4SIF Blog*. Σύνδεσμος.

Σύνταγμα των ΗΠΑ. (1787).

Valjak, D. (2017, 5 Απριλίου). All copies of the cult classic 'Nosferatu' were ordered to be destroyed after Bram Stoker's widow had sued the makers of the film for copyright infringement. *The Vintage News*. Σύνδεσμος.

von Mises, L. (1953). On the measurement of value. Στο *The theory of money and credit*. Yale University Press. Σύνδεσμος.

von Mises, L. (1962). *The ultimate foundation of economic science: An essay on method*. D. Van Nostrand Company. Σύνδεσμος.

von Mises, L. (1981). *Socialism: An economic and sociological analysis* (μτφρ. J. Kahane). Liberty Fund. Σύνδεσμος.

von Mises, L. (1998). *Human action: A treatise on economics* (έκδοση για μελετητές). Mises Institute. Σύνδεσμος.

von Mises, L. (2003). *Epistemological problems of economics* (3η έκδ., μτφρ. G. Reisman). Mises Institute. Σύνδεσμος.

Williams, H. L. (2017, Ιανουάριος). *How do patents affect research investments?* NBER Working Paper Series, Working Paper 23088. Σύνδεσμος.

Yiannopoulos, A. N. (2001). *Louisiana civil law treatise, property* (4η έκδ.). West Group.